

Sárospataki Református Lapok

LXII. évf. 2. szám
2009. május

*Világosíts meg minket a Szentlélek Istennel,
Hogy szépen tündököljék bennünk az Evangélium.*

(Énekeskönyv 378/4)

Pünkösöd. A Szentlélek ünnepe. A mindig jelen lévő Istené. A vigasztalóé. A békességhezóé. Legelőször, a tanítványok első lélek-megtapasztalásakor, és ma is. Mert ugyanaz a Lélek munkálkodik, vigasztal és ad békességet, Aki akkor is. Ma is. Még akkor is. Akkor is, ha olyan világban élünk, amelyben csak arra lehet rácsodálkozni, hogy van még lentebb, van még nagyobb teher, van még egy réteg bőr, amelyet le lehet nyúzni rólunk. Olyan világban, amely gyakran már komédiához hasonlít, és nevetnénk és kacagnánk rajta, ha nem a mi számlánkra menne ez a remek show-műsor.

Hatalma van felettünk immár mindenkinek. És egyre több mindenre kényszerít, át akar formálni. Olyanok hatalma ez, akik kezében ez nem lehetőség a jóra, inkább öröklött, vett, szerzett eszköze a még több eszközhöz és hatalomhoz jutásnak.

Valódi hatalma azonban Annak van, Akihez így imádkozunk: tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség. Valódi hatalma Annak van, Aki a Lélek által az egyetlen hatalomtól nyeri. A szeretet hatalma ez. Képes vagyok jó szót szólani a másikhöz és a másikról, még akkor is, ha gyakran ez hiányjelként világít saját életemben. Képes vagyok egy pohár vizet adni a szomjazónak. Egy mosolyt a megfáradtnak. Észre veszem, hogy a másik éhesebb nálam, és „megtöröm” a kenyereket. Átélem, amit Gyökössy Endre úgy fogalmazott: sírtam, hogy nincs cipőm, míg észre nem vettem, hogy a másiknak nincs lába. Élem a szeretetet, mely nem birtokom, nem tulajdonom, osztom, pedig oszthatatlan, és az osztástól nem fogyatkozik, inkább gazdagítva több lesz belőle.

A szeretet hatalma nem társadalmi elit priviligiuma. Nem azoké, akiket bevesznek a körbe. Nem függ pénztől, időtől, munkától vagy munkanélküliségtől: az egyetlen hatalom rendelte bölcsen, hogy ez a hatalom azoké legyen, akik Isten fiai.

Áldott, hatalmat adó pünkösödöt kívánunk!

© Tiszáninneni Református Egyházkerület.
Bárminemű másolás és sokszorosítás a kiadó előzetes engedélyéhez kötött.

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben
Élő teológia - A Szentlélekről

3
4

Abauji Egyházmege
A lelkiesség mint erőforrás

7
7

A Nőszövetség a gyülekezetépítésben

9

Borsod-Gömöri Egyházmege

10

Hálaadás a Deszkatemplomban

10

Közös ifjúsági órák Borsodban

11

Mozgalmal tavasz Mezőcsátán

12

Beiktatási ünnepi istentisztelet Harsányban

13

Egervölgyi Egyházmege

15

Egyházmegeken átívelő kántortalálkozó Egervölgyén

15

Virágvasárnapi női konferencia Mezőkövesden

15

Zempléni Egyházmege

16

Megújult a sárospataki templom Mooser organája

16

SZIKRÁ-n voltunk

17

Intézményeink

18

A pataki gimnázium életéből

18

Patiki diákok Krakkóban

19

Az igazat mondd, ne csak a valódit

20

Misszió - Beszélgetés ifj. Csomós Józseffel

24

Tudós lelkipásztoraink

26

Vigasztaljátok népemet

28

In Memoriam - Kalydy Miklósról emlékezünk

29

Kálvin sarok

30

Könyvajánló - Kolumbán Zoltán: „En is éltem”

31

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszáninneni Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság:

Barnóczki Anita, Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András, Rácsok Gabriella

Teljes nyomdai előkészítés: Rácsok András

A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@gmail.com

Nyomda: Kapitális Kft. Felelős vezető: Kapusi József

Példányonkénti önköltségi ár: 500 Ft; **Eladási ár: 250 Ft**

Bocsánat, elfelejtettem....

Többször hallottam már ezt a mondatot fiatal és idős szájából egyaránt, amikor a pünkösd ünnepe eltelt. Amikor elmúlt az ünnepi istentisztelet a részvételük nélkül.

Elgondolkodtató és egyben elszomorító, hogy miért van ez így. Miért feledkezünk meg a pünkösdről olyan könnyen? Hiszen a három nagy „sátoros ünnepünk” közül a pünkösd az egyik.

A mai kor emberének nehéz ünnepelni. A karácsony még ünnep, igazi ünnep, bár sokszor csak az ajándékok mennyiségéről és értékéről szól. De mégis ilyenkor együtt a család, jó esetben békében és szeretetben. A születés csodáját ünnepelni kell. S a születést el tudjuk fogadni, hiszen nap mint nap látjuk, tapasztaljuk... Aztán eljön a húsvét. A mai embereknek inkább teher, mint ünnep (sajnos már a falvakban is). Hiszen készülni kell a locsolkodók fogadására, rokonlátogatásra... és készülünk is mindenre, csak a HÚSVÉTra nem. Mert a Születés csodáját még csak-csak elfogadjuk, de a feltámadással már komoly fenntartásaink vannak.

Ennél is nehezebb talán megértenünk, miért van szükségünk a Szentlélekre, az Ő áldására, új-áteremtésére.

Jézus tanítványai várták a Szentlelket. Várták, mert tudták és érezték, hogy nélküle elveszne a világban. És az sem mindegy, hogyan várták: „Mindannyian egy szívvel, egy lélekkel állhatatosan imádkoztak az asszonyokkal, Máriával, Jézus anyjával és testvéreivel együtt.” (ApCsel 1,14) Mindannyian várták. Hatalmas dolog az, amikor az embereknek egy-egy kis csoportja egységes tud lenni valamilyen dologra nézve. Az emberi életnek igen nagy átka a széthúzás, a szétszakadozás. Ahányan vagyunk, annyifélet akarunk, annyifélet gondolunk és annyifélet kívánunk. A másik csodálatos dolog az volt az első gyülekezet várakozásában, hogy egy szívvel és egy lélekkel várták a Lélek kitöltését. Igen nagy dolog ez. Tapasztalatból tudjuk, igen különbözőek vagyunk. Nem csak minden falevél, minden ujjlenyomat más, hanem minden emberi lélek, minden emberi szív más. Mennyi szenvedést okoz ez az életben, hogy egyazon dologról másként gondolkodunk, másként vélekedünk!

Egy szívvel lenni annyit jelent, hogy a szív ugyanazon érzéssel van tele, ugyanazok a vágyai, a kívánságai, ugyanaz a fohásza, a törekvése. De

nézzünk csak szét a világban az emberek között. Aminek az egyik örül, azon a másik sír, ami az egyiknek jól esik, az a másiknak szenvedés, ami az egyiket lelkesíti, az a másikat elcsüggeszti, ami az egyik embernek áldás, az a másiknak büntetés, ami az egyiknek ajándék, az a másiknak kényszerűség, ami az egyiknek nyereség, az a másiknak veszteség.

Az első gyülekezet a pünkösd ünnepét egy szívvel és egy lélekkel várta. Az ilyen várakozásnak el kellett, hogy jöjjön az áldása is. És várakozásuk közben sem télenkedtek. Kissé furcsának találhatja valaki, ha azt mondjuk, hogy a tanítványok és az asszonyok munka közben várták a Lélek kitöltését. Hiszen tudjuk, hogy tíz napon át együtt voltak, és semmit sem csináltak. Ez azonban csak a látszat. A valóság más. A valóság az, hogy foglaltak voltak az imádkozásban és a könyörgésben. Tehát az az igazság, hogy munkálkodtak. Nagyon téved az, aki azt gondolja, hogy az imádság nem munka. Bizony igen sokszor nehezebb munka, mint a fizikai munkálkodás. Csak az olyan ember nem tudja ezt, aki nem szokott imádkozni.

Csodálatos dolog a születés, de még nagyobb csoda az újjászületés. Amikor egy elromlott, eltorzult, elvadult lélek újjászületik. Mennyire szükségünk lenne rá... az „egy akaratra”, az állhatatosságra, a Lélek áldására.

Így írja mindezt Túrmezei Erzsébet: Pünkösd után című versében:

Pünkösd előtt - sóvárgás titkos mélye.
Pünkösd előtt - ígéretek zenéje.
Pünkösd előtt - esedezés, esengés.
Pünkösd előtt - halk hajnali derengés.
Pünkösd előtt - szent vágycsók mozdulása.
Pünkösd előtt - koldusszív tárulása.
Csendesesen várni - várni, hinni, kérni!
Aztán - boldog pünkösd utánba érni!
S pünkösd után - szent égi erőt-vetten,
pünkösd után - Lélekkel telítetten.
pünkösd után - bátor tanúvá lenni,
pünkösd után - régít kárnak ítélni.
Krisztusnak élni és másoknak élni,
minden mennyei kincset elfogadni,
és pünkösd után - adni, adni, adni!

Áldott pünkösdü ünnepet!

Mészáros Viktória

GYÖNYÖRKÖDŐM
A TE BESZÉDEDBEN

Az Ószövetség a Szentlélekről

Ha nagy általánosságban, az Újszövetség nyelve felől tekintünk vissza az Ószövetségre, akkor megállapíthatjuk, hogy ugyan az Ószövetségnek több lélekkel kapcsolatos kifejezése van, az Újszövetség Szentlélek fogalmában mégis majdnem kizárólag csak egy ószövetségi szó jelenik meg. Mindössze három esetben gyökerizik az újszövetség nyelvének lélek szava egy másik ószövetségi fogalomban, melynek eredeti tartalma inkább a lélegzet, lehelet, szellő. Tehát azt is mondhatjuk, hogy egy újszövetségi fogalmat két ószövetségi szó tölt meg tartalommal, de ebből az egyik esik nagy súllyal latba. Ezt a fontos szót bizonyos számítások szerint 377-szer olvashatjuk különböző ószövetségi szövegekben. Ugyanezt 264-szer fordítják azzal az újszövetségi szóval, mely majd a Szentlélekben is megtalálható és csak 49-szer egy másikkal, inkább a szél jelentésével. Ennek alapján kimondhatjuk, hogy az újszövetségi Szentlélek ószövetségi gyökere mindig valamilyen különleges tartalomra utal, mely megfoghatatlan, levegőszerű, ugyanakkor dinamikus mozgással is kapcsolatos, a szél fúvásához hasonlóan. Hangutánzó szónak is tekinthetjük eredendően a fogalommal jelölt susogást, de jelenthette a szó a mozgás aktusát, s benne lehetett az az erő, mely mozgásba hoz, mozgásban tart.

Ez a nyelvileg speciálisan meghatározott formában megőrzött tartalom jut kifejezésre a száj leheletében (Zsolt 33,6), a lélegzésben (Jób 9,18), a levegő után való kapkodásban (Jer 2,24), abban a lélegzésben, mely az életet jelenti (Jer 10,14), vagy lehet heves, harag formájában (Jób 15,13), de lehet szél is, annak különböző formában, mint amely gyenge vagy erős, vagy éget (Jób 4,15; Ézs 32,2; Zsolt 55,9; 11,6).

Teheti a szeleket Isten az Ó követeivé (Zsolt 104,4), átvitt értelemben pedig utalhat a szél a mulandóságra (Zsolt 78,39), a hiábavaló munka eredménytelenségére (Préd 5,15).

Ugyanez a szó más összefüggésben már az élet feltételét teremti meg, hiszen ahol megjelenik, ott életre támadnak a csontok (Ez 37,5-6), ahol eltávozik, ott tért hódít a halál (Zsolt 104,29).

Érzelmi, akarati területeken, szellemi tevékenységekre vonatkozóan is ezt a szót találjuk, amikor valaki belső nyugtalanságot (2Kír 19,7), keserűséget (1Móz 26,35), csüggedést (Ézs 61,3),

félelmet (Jób 6,4) féltékenységet (4Móz 5,14) érez, téves gondolatokat hordoz magában (Ez 13,3), döntést hoz (Ezsd 1,1), de a lélekben támad az Isten utáni vágyakozás, vagy a vele szembeni hűtlenség (Ézs 26,9; Zsolt 78,8) is. Benne Isten támaszt nyugtalanságot (2Kír 19,7), vagy ad művészi tehetséget (2Móz 28,3).

Isten lelke cselekvésre indít (Bír 13,25), rendkívüli fizikai erővel ruház fel (Bír 14,6), magán kívüli állapotot idéz elő az ember számára (1Sám 10,6), magával ragad (Ez 3,14).

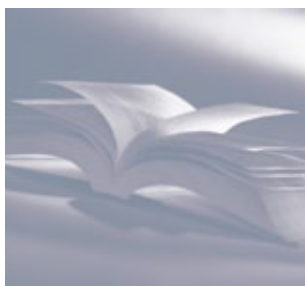
Isten lelke teszi uralkodásra alkalmassá az uralkodót (Ézs 11,2), vezetésre a vezetőt (Bír 3,10), vagy eltávozása okozza a vezető bukását (1Sám 16,14), s teszi olykor maga az Isten által küldött lélek az embert a pusztulás, a gonosz eszközévé (Bír, 9,23; 1Sám 19,9).

Isten lelke fizikai életet, teremtő erő (Ez 37,9-10), a világmindenség, az élet alapja (1Móz1,2; Zsolt 33,6), szellemi képességekben nyilvánul meg, mint pl. a megvilágosodott értelem, éleslátás, bölcsesség (Dán 5,14) és lelkesíti, prófétálásra teszi alkalmassá a prófétát (Ézs 48,16, Mík 3,8), prófétai beszédre téve képessé őt (1Móz 41,38), hogy így hirdesse Isten üzenetét (Zak 7,12).

Isten lelke nyilvánul meg az igaz erkölcsben, az ítélkezésben, az igazságban (Ézs 32,15-16). Maga Isten is a lélek által ítél (Ézs 4,4), vagy teremt paradicsomi állapotokat a fizikai világ keretei között (Ézs 32,15), s adja népe szívébe az Ő szent, egészen rendkívüli lelkét (Ézs 63,11) és vezeteti övéit nyugalomba (Ézs 63,14).

A lélek fogalma mutatja Isten rendkívüli, dinamikus, mindenütt jelenvaló voltát, örökkévalóságát, hatalmát, teremtő erejét, bölcsességét (Ézs 31,3; 40,13; Zsolt 139,7), sőt a lélek Istentől megkülönböztetett, személyes voltára is találunk utalást (1Kír 22,21; Ez 37,9). A lélek által jut kifejezésre az a dinamizmus, mely még a pusztát is gyümölcsözővé teszi (Ézs 32,15). Tulajdonképpen a bűn is ott kezdődik, ahol más etikai mércék uralkodnak Isten lelkének vezérlő elve helyett (Ézs 30,1), de teremtő dinamizmusa képes átformálni, megtisztítani etikailag az embert (Zsolt 51,12-14).

Nyilván az élet kiteljesedésének megvalósítása a célja annak, hogy az Úr küldöttjei, szolgálói, a Messiás és Isten lelke között olyan szoros kapcsolat van, hiszen erőre, teljes fegyverzetre van szükség a gonosszal szembeni harcban (Ézs 11,2; 42,1), melynek végkimenetele az Ószövetség történelemszemlélete szerint egészen biztos,

mert Isten végül teljes megújulásra vezeti övét, neki való engedelmességben, melyet ugyancsak az Ő lelke visz véghez (Ez 36,26-27), nyilvánvalóvá téve mindenek feletti hatalmát minden ellenséges erővel szemben. Így mutatkozik meg Isten mindeneket megújító, teremtő és újjá teremtő ereje a történelemben. Ennek a magújulásnak a része, hogy a végidőkben kitölti lelkét minden testre (Jóel 3,1).

Lehet, hogy Izrael a lélekkel kapcsolatban is kialakult gondolkörrel találkozott történelme folyamán, de ezt úgy vette be a saját vallásába, hogy a maga Istenének szolgálataiba állította. Számára nem létezett Istentől független, vagy gonosz lélek. Azt is csak ő küldheti ki (Bír 9,23) és ad parancsot számára, hogy végrehajtsa akaratát (1Kir 22,21-24). Így lesz maga a Sátán is olyan hatalom Isten jelenlétében, mely fölött Ő érvényesíti akaratát az Ő tervében. (Jób könyve). Isten lelke titokzatosan, ellenállhatatlan erővel van jelen a történelemben, az ember életében, hogy azt megújítsa és végső céljához vezesse. Ennek eszköze még az Ő ítélete is (Jóel 3), melyen át Ő maga készíti a gonosz és halál erőivel szembeni szabadítását. Népe kiváltsága, hogy az Ő halál helyén is életet teremtő lelke vezetésével lehet az Ő szabadításának eszköze, ennek kiteljesedése felé mutatva az utat, ha a halál árnyékának völgyében kell is járnia.

Dr. Enghy Sándor

Az Újszövetség a Szentlélekről

A Szentlélekről szóló újszövetségi tanítás annak a folytatása, amit az Ószövetség mond Isten Lelkéről. Ennek megfelelően találunk olyan igehelyeket is, ahol a Lelket jelölő pneuma szó általában jelenti az Istentől származó erőt, Isten munkájának a megnyilvánulását, de a fogalom többnyire a Szentlelket, mint isteni személyt jelöli. Keresztelő János születése előtt így szól felőle az angyal ígérete: „mert nagy lesz ő az Úr előtt; bort és részegítő italt nem iszik, és már anyja méhétől fogva megteklik Szentlélekkel” (Lk 1,15). Ebben az esetben még nem a Szentlélek pünkösdi kitöltésére és az azzal való megtöltekzésre kell gondolnunk, hanem sokkal inkább arra, hogy Keresztelő János, mint Jézus

útkészítője, mint az utolsó próféta, aki még a Messiásról szolt, isteni erőt kap, hogy feladatát véghezvigye.

Az evangéliumokban nagyon fontos Jézusnak a Szentlélekről szóló tanítása. Egyrészt Jézus több helyen azt hangsúlyozza, hogy amit ő tesz, azt a Szentlélek által végzi. Amikor megvádolják, hogy az ördögököt Belzebub, az ördögök fejedelme által űzi ki, Jézus egyértelművé teszi, hogy ez nem így van. „Ha viszont én Isten Lelkével űzöm ki az ördögöket, bizonyos elközelített hozzátok az Isten országa” (Mt 12,28). Ez a konkrét eset azt is mutatja, hogy Isten Lelke és Belzebub a két egymással ellentétes világot, azaz Isten világát és a Sátán világát jelenítik meg ebben a földi világban.

A János evangéliuma foglalkozik nagyon sokat Isten személyével, ezen belül a Szentlélekkel és munkájával. Jézus a Szentlelket paraklétosz-nak nevezte, ami pártfogót, szószólót, vigasztalót jelent. Ennek az elnevezésnek kettős értelme van. Egyrészt Jézust helyettesíti az emberek felé, azaz Jézus munkáját folytatja, másrészt pedig közbenjár az Atyánál a tanítványokért. „A Pártfogó pedig a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre, és esztekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek” (Jn 14,26).

A pneuma szó eredeti, általános jelentése az, hogy szél, átvitt értelemben lélek. Amikor azonban félreérthető lenne, mindig elébe kerül a szent szó, hogy Istennek e világban megmutakozó munkáját jelölje. Ez a kettős jelentés mutatkozik meg Jézusnak a Nikodémussal való beszélge-

tésében. A Jn 3,5-8 szakaszban mindenütt a fenti kettős jelentéssel bíró pneuma szó szerepel. A fordítók hol Léleknek, hol szélnek fordítják. A 8. vers értelme ez is lehetne: „A Lélek fúj, ahova akar...”

A Lélek azért ilyen szuverén, mert Isten maga is az: fölötte áll mindennek és mindenkinék. Ez jelenik meg az első pünkösdkor, a Szentlélek kitöltésekor. A természeti jelek, a tüzes nyelvek és a zúgás a Lélek természetfelettségét hangsúlyozzák. A Lélek kitöltésével a prófétai és jézusi ígéretek teljesednek be: Isten az ő Lelke által van jelen ebben a világban, különösen népének közösségében és minden egyes, benne hívő ember életében. Istennek különös munkája, hogy lelki ajándékokat adhat az embereknek, ezáltal is gazdagítja őket.

A pünkösöd utáni kor, amely egészen Jézus második visszajöveteléig tart, a Szentlélek korszaka. Ma is ebben a korban élünk. A Szentlélek vezet, bátorít, vigasztal. Különösen is elvezet Jézus megismerésére. „Senki sem mondhatja: Jézus Úr, csakis a Szentlélek által” (1Kor 12,3).

Dr. Győri István

„Veni Creator Spiritus! - Mentesturum visita!”

Jöjj, Teremtő Lélek! - A tied lelkét látogasd meg!

Jöjj, Teremtő Lélek! - fohászunk a 9. század elején élt Hrabanus Maurus himnuszával (Ref. énekeskönyv 373. dicsérete), aminek a középpontjában a Szentlélek cselekvő ereje és az érte való könyörgés áll.

Ki is az, akit megszólítunk? Ki az, akit várunk? Ki az, akiért esedezünk? A Credo szavai csengenek fülünkben: Hiszek Szentlélekben. Vajon sejtjük-e, hogy kiben hiszünk, mikor ezt mondjuk? Mit tudunk róla, ami tartalmat adhat ennek a hitnek, amit annyiszor megvallottunk már? Hol van ennek a vallomásnak a legmélyebb pontja, mely még elmondható, körülírható? Elegendő-e tapasztalásunk ahhoz a hithez, hogy Róla tegyünk vallást? Rádöbrentünk-e már arra, hogy az Ő ereje nélkül összeroppanna a lelkünk?

Látjuk-e útkereséseinkben – egyéniben és közösségeinkben –, hogy az a munka, amit Ő végez, adja az irányt, az összetartozást, az egységet? Mert ez a munka a legmélyebbig ható, egyesítő erővel dolgozó szeretetmunka.

Szentlélek – a leganyagtalánabb Istenszemély. Szimbólumaink vannak róla: galamb, szél és a tűz. Bensőnk sóhajtása az Ő lehelete, és akármit próbálunk meg mondani róla, szimbólum lesz belőle, és akkor már nem róla, hanem szimbólumairól beszélünk. Csak a munkája, csak az, ami utolér bennünket, és innentől már funkciója él bennünk. Amikor cselekszik, akkor van igazán velünk. Irányít bennünket és egyesülhetünk vele. Amikor ennek az egységnek a biztos tudatában élünk, akkor van Ő jelen és nem a szimbólumok. Akkor tudjuk, ki Ő, amikor bennünk cselekszik, szeretete átjár, elborít világosságával, megérint tüzével úgy, hogy nem hamuvá éget, mert az Ő tüze teremt. Teremt, más rendű életet, mint ami elégett, és ami során igazán megvallhatjuk, „hogy ő nekem is adatott, engem az igaz hit által a Krisztusnak és minden ő jótéteményének a részesévé tesz, engem vigasztal, és mindörökké velem marad.” (HK 53. k.f.) Tapasztalásunk a Szentlélek által megfordítja a Szentháromságra vonatkozó sorrendet: Szentlélek – Fiú – Atya, hiszen a Szentlélek által mondhatjuk Úrnak Jézust, mint ahogyan a Fiú által kapjuk a „Fiúság Lelkét”. A Fiú által nevezhetjük Istent Atyának.

A Szentlélek Istenről csak úgy beszélhetünk megfelelően, ahogyan bennünk lakozik. Ő ugyanis Isten legbensőségesebb közelsége és jelenléte. Nem csupán valami isteniről van benne szó, hanem magáról Istenről. Isten, ahogyan a kezdetnek és a végnek, úgy a mi jelenünknek is az Ura. Jelenváló Isten a Szentlélek által. Isten nemcsak a mélységeknek és magasságoknak, hanem a mi lelkünknek is Ura. Valóban bennünk és velünk van úgy, hogy nem vagyunk egyedek. A Szentlélek Isten a mi lelkünk gazdája. Legszemélyesebb módon kerül velünk kapcsolatba, közelebb van hozzánk, mint mi saját magunk. Egyedül így válhat Ő a senki mással fel nem cserélhető Istenünké. Így adja nekünk az újjászületést az üdvösség erejének megjelenítéseként, Krisztusban való részesedésünként.

Az evangéliumok nagyon jó bizonyosságát adják annak, hogy Jézus élete és munkája a Szentlélek koncepciója volt. Ez a határozott vonás óriási jelentőséggel bírt az apostoli egyház számára. Pál levelei élénken közvetítenek arról, hogy a Lélek Jézus feltámadása után milyen sokszínűen, sokszor kiszámíthatatlan, különös

módon munkálkodik gyógyításokban, prófétálásban, nyelveken szólásban. A Szentléleknek rendkívülisége és felmérhetetlen volta ellenére is mindig jól azonosíthatóan krisztusszerűnek kell lennie. Teológiai és etikai felelősségünk a lelkek felismerése, amelyben döntő szempont annak szem előtt tartása, hogy „az Úr a Lélek”, és hogy Jézus Lelke minden más lélek megítélésének a mértéke. Az 1Kor 13 alapján ez a kritérium pedig nem több és kevesebb, mint a krisztusi indíttatású szeretet. Jézus mennybemenetele után nem „Krisztus hiányában” kell élnünk és betöltenünk a küldetésünket, mert Ő a Lelkét ígéri és küldi el a mi vigasztalónkká (Jn 14, 26; 15, 26; 16,7). Ebben az értelemben a Szentlélek teljesen betölti „Jézus távollétének ürességét”. Milyen nyilvánvaló lesz mindez az ősgyülekezetek számára, akik nem a lemondást, a rezignációt, a közöny jeleit mutatják, hanem a lendületes újrakezdés erejét!

A Szentlélek az „igazság Lelke”, a szeretet köteléke (Augustinus) és a „szabadság Lelke”. Ő támasztja fel az embert valóságos szabadságra. „Hogy pedig megtapasztalni engedi az ő isteni erejét, azt nem úgy teszi, hogy elgázolja, letapossa, lehenyerli az embert és kikényszeríti belőle, amit az embertől kíván [...] Isten az embert mint szövetséges társat állítja lábra. Azt akarja, hogy társként álljon meg és járjon, hogy az ember saját maga tudjon hinni, remélni és szeretni” (K. Barth, K. D. IV/3. 1081.). Ahhoz azonban, hogy az ember – a barthi értelmezésnek megfelelően – magára találhasson, előbb el kell veszítenie önmagát. Ez az ember minősített önmegvalósítása Isten Szentlélek által (E. Jünger, Gott als Geheimnis der Welt, 244.). „Mert aki meg akarja tartani az életét, az elveszti, aki pedig elveszti az életét énértem és az evangéliumért, az megmenti azt.” (Mk. 8,35)

A szerető Isten szabadságának megszólítására csak szabadon és szeretettel érdemes válaszolnunk. Ennek feltétele pedig a Szentlélek. Azonban ha a válaszadásban mégis el-elakadnánk olykor egyen-egyenként vagy egyházként, akkor jusson eszünkbe: „... segít a Lélek is a mi erőtlenségünkön. Mert amiért imádkozunk kell, nem tudjuk úgy kérni, ahogyan kell, de maga a Lélek esedezik értünk kimondhatatlan fohászkodásokkal. Aki pedig a szíveket vizsgálja, tudja, mi a Lélek gondolata, mert Isten szerint jár közben a megszenteltekért.” (Róm 8, 26-27)

Dr. Füst-Molnár Szilveszter

A lelkiesség mint erőforrás

Az egyházi közgondolkodás különös nézeteket, elképzeléseket hoz a felszínre. Ma is él bennem egy előadás, ahol arról hallottam, hogy rosszul osztjuk be az erőinket. Krisztus katonái, speciálisan a lelkipásztorok, nem ott táboroznak, ahol a legnagyobb az ellenfél nyomása, hanem távol a harci zajtól, fegyverropogástól. Felírtam magamnak az elhangzottakból, hogy nem gazdaságos pár száz lélekért papot tartani vidéken, amikor ezrek várják a harcba hívó szót a nagyvárosokban. Valóban így lenne? A vidék kevesebb figyelmet érdemel? Jó volt hallani a szolgatársak reakcióját, ahogyan anyarozslánként védelmezték kicsinyeiket, a gyülekezeteket. Racionalizáció az egyházban? Jézusnál sehol sem olvastam, hogy amputációt javasolt volna a hozzáforduló betegnek. A mai gyülekezetek valamint gyülekezeti tagok is újra látni, járni, hallani, beszélni, érezni és megtisztulni szeretnének. Önjáróvá válni gazdaságilag, hallani a megelevenítő evangéliumot, bűneikből feloldozást nyerni, látni Isten cselekedeteit az életükben, és mindenkinek elbeszélni a csodát, ami velük történt.

Számomra érdekes, hogy a szekularizált gondolkodás több frontja is vidékre tolódik. A fenntartható fejlődés – amit én

csak mint sansz az életre aposztrofálok – egyik fő pillére, hogy az életünk illeszkedjen a természet rendjébe. A nagyvárosi betondzsungel a saját embertípusával, fizikai, kémiai, pszichikai törvényeivel nem kedvez a felgyorsult folyamatok kezelésének. A természet tenyerébe való belesimuláshoz a legnagyobb segítséget a vidéki lét adhatná. Az a közeg, ahol még fellelhető, szemlélhető, faggatható, megismerhető és megszerethető az élet a maga valójában. Az fenyeget, hogy elfogy, ami eddig ösztönözte, gyorsította, dinamizálta a gazdaság fejlődését. A természeti erőforrások kimerülésével az embernek önmagát, életmódját kell racionalizálnia. A leggazdaságosabb útnak az tűnik, ha újra tanuljuk az anyaföld természetét.

A telkibányai református közösség a fogyó lélekszám, az elöregedő lakosság, a gazdaság szorító tényezői ellenére sem racionalizál. Az egyik oka ennek, hogy a gyülekezet nem csak az éves gazdasági mérleget tartja irányadónak, hanem a lelki készséget is a növekedésre. Továbbá nem kizárólagosan a vészesen fogyó természeti erőforrások tartalékai serkentik és tartják mozgásban a közösséget, hanem a Lélek ereje, aki Pünkösdkor létrehívta az egyházat! Ezért a megelevenítő Erőért imádkozva kezdett hozzá a világimánapi

rendezvény szervezéséhez a telkibányai reformátusság.

Március 27-én, valamivel 8 óra előtt egy személyautó állt meg a bányai parókia előtt. Négy sárospataki teológus érkezett, akik imaközösségben készültek az előttük álló szolgálatokra. A délelőtt folyamán a lelkipásztor vezetésével körbejárták a település intézményeit, a polgármesteri hivatalt, az iskolát és az óvodát, ahol 10 perces bizonyágtétel keretében hívogattak a délutáni alkalomra. Isten ígését és az azt hordozó küldötteket mindenhol nyitottan és szeretettel fogadták. Nem csak meghallgatták őket, hanem arra az időre megállt az élet, és mindenkinek megadatott, hogy teljes személyiségével az üzenetre, a mi Urunk hívó szavára figyeljen. Eszünkbe jutott a páli idézet: „Áron is megvegyétek az alkalmakat”, amikor az iskola aulájában tanárok, dolgozók, diákok mind együtt voltak, hogy közösen járjunk Isten elé. A polgármester és jegyző asszony valamint a hivatal dolgozói a tárgyalóban gyűltek össze, hogy az örömhír eljusson hozzájuk és éghettek a vonalak, csenghettek a telefonok, senki sem mozdult. A bizonyágtétel énekszövből, igeolvasásból, imádságból és egy versből tevődött össze. Az óvodások nagy türelemmel figyeltek Hornyák Dávid teológusra, miközben a Jó Pásztorról beszélt. A csöppségek meg-

hallgatták az idegenek hitvallását és utána ők kértek szót, hogy az óvónők vezetésével énekszóban bizonytságot tegyenek.

A teológusok ellátásáról a Halmi család gondoskodott, akik már nem először nyitják meg a házukat és szívüket az evangélium szolgálatában állók előtt. A jó hangulatban elköltött ebéd és az estével kapcsolatos egyeztetések után, a vendégek kicsit megpihentek, hogy erőt gyűjtsenek a további feladatokhoz. A kultúrházba már fél ötkor elkezdtek gyülekezni az érdeklődők, ahová senki sem jött üres kézzel. A szervezőbizottság az imanap kiadott liturgiáját és programját szabadon használta. Cél volt, hogy a gyülekezet saját arculatára formálódjon az együttlét. Így a teológusok áldott forgolódása mellett a gyülekezet tagjai közül is többen jelezték, hogy szolgálni és bizonytságot tenni szeretnének.

Öt óra után néhány perccel, amikor is mindenek készen voltak, Szalay László

lelkipásztor köszöntötte az egybegyűlteket. Hálát adott Istennek, hogy a toborzó szóra, a hívogatásra ilyen sokan eljöttek, hogy Krisztus seregéhez csatlakozzanak. Szegedi Csaba teológus a Jelenések könyve 14. fejezet 6. és 7. versei alapján hirdette az Isten örök evangéliumát. A gyülekezet énekkara négy dicsőítő énekkel készült az alkalomra Szitha Eszter kántor vezetésével. Majd Czíkó Györgyi konfirmandus zoltár- és dicséretfeldolgozásokat énekelt citerakísérettel. Ezek után Hornyák Dávid teológus tett bizonytságot arról, hogy Isten hogyan munkálkodik nap mint nap az életében. Vetített képes előadás során ismerkedett meg a gyülekezet Pápua Új-Guineával, a 2009-es évi világimanap szervezőinek az országával, sorsával, örömeivel, problémáival. Az országról bemutatott képek narrációjában hittanos fiatalok segítettek. Az imanap kötött részének zárásaképpen Rjaskó Natália katechéta segített átismételni a jelenlévőkkel az alka-

lom során tanult éneket, aminek a refréneje így hangzik: „a Te örömed betölt, mert a tied vagyok én.” Az est szeretetvendégséggel végződött, aminek során a házi készítésű sütemények ízvilágát és különleges formáit csodálhattuk meg.

Nehéz volt az elválás. Sem a gyülekezet tagjai, sem a vendég teológusok nem kíváncsok elhagyni a közösséget. Áldott volt közel kerülni egymáshoz, érintette válni az evangéliumtól, felfedezni más kultúrák hitéletét. Közösen voltunk részei, hogy egy kis vidéki településen vannak tartalékok, erőforrások, melyek csak arra várnak, hogy felszínre kerülhessenek. A teológusok, aki szolgálni, adni jöttek, úgy érezték, tele szívvel hagyják el Telkibányát, mondván: „Lesz mit feldolgoznunk!” Áldjuk az Urat azért, mert a Lélek által meggazdagítja, feltölti, erővel látja el azokat, akik ezt kérik tőle! Tegyük ezt minél többen!

Szalay László Pál lelkipásztor

A Nőszövetség a gyülekezetépítésben

Sokáig nem tudtam, hogy mit jelent a Nőszövetség, és mit csinálnak azok, akik oda tartoznak. Majd találkoztam Földesiné Kántor Máriával, akivel hosszasan beszélgettünk a Nőszövetség előnyeiről. Valóban nem egy olyan erős befolyással bíró szervezet, nem emberek munkahelyei függenek tőle. Nem is ez a célkitűzése a Nőszövetségnek, hiszen ezek a kis közösségek idejük nagy részét a saját gyülekezetükben töltik, és ott végzik a feladatukat a gyülekezet épülésére.

Úgy gondoltuk, amikor Szendrőre és Szendrőládra érkeztünk, hogy mi is kipróbáljuk, vajon működne-e ezeken a településeken is a református Nőszövetség? Most majd két év távlatából elmondhatom, hogy nagyon sokat veszített volna mindkét gyülekezet, ha nem alakítjuk meg Nőszövetségünket. Nem vagyunk sokan, mert az egyik gyülekezetben 10, a másikban 12 tagunk van, és volt egy megkötésünk is, hogy elsősorban a 30-60 éves korosztályt várjuk ezekre az alkalomokra. Azonban mindenki el

tudja képzelni, hogy mekkora sürgés-forgás van ott, ahol 10-12 asszony munkálkodik. Nagyon szeretem ezeket az alkalomokat, hiszen összeülve nagyon sok mindenről tudunk beszélgetni, és előre lendítjük a gyülekezet életét is. Amikor belefogtunk, még nagy kérdés volt, hogy mikor találkozunk, mit csináljunk ezeken az alkalmon. Most már mondhatom, hogy kialakult mindez. Olyan jó hallani, hogy az asszonyok is várják, hogy jöjjenek, hát még mikor elköltözött gyermekeik mesélik el, hogy mennyit jelent az édesanyjuknak ez a kis közösség!

Néhány konkrétumot is szeretnék leírni az életünkből azért, hogy akik még nem

mertek ehhez a szervezethez csatlakozni, bátorítást kapjanak. Mi havonta egyszer találkozunk, és énekkel, áhítattal kezdjük az alkalmat. Ezután megbeszéljük, hogy a következőkben hol tudunk segíteni a gyülekezeti élet szervezésében. Jótékonyági bált szervezünk, ruhát gyűjtünk, és elviszük egy-egy szeretetotthonba, megszervezzük a házások vasárnapján és az aranykonfirmáción a vendégek fogadását és ellátását. Adventkor mindig készítünk egy kis meglepetést a gyülekezetünk idős tagjainak, karácsonyra csomagot készítünk a szereplő gyermekeknek, megrendezzük az imnapokat.

Hálát adok Istennek, hogy mindkét gyülekezetben vannak olyan asszonyok, akik szolgálatra, áldozatra készek az Úr Jézusért. Nagyon hasznosnak tartom, hogy én, mint lelkipásztor, pusztán csak egy tag vagyok a Nőszövetségben, és a gyülekezet asszonyai látják el az elnökségi, vezetői teendőket. Így sikerül megosztani egymás között a munkát, hogy mindnyájan egymás hite által épülhessünk.

Benke Kinga lelkipásztor

A Tiszánineni Református Nőszövetség június 20-án tartja tisztújító konferenciáját, Miskolcon az egyházkerületi székházban.

Erre az alkalomra várjuk a gyülekezetek nőszövetségének küldötteit és az érdeklődőket.

„Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete!”

(Zsolt 118,1)

Hálaadó istentiszteletre gyűlt egybe a miskolc-tetemvári egyházközség május 3-án vasárnap. A templom újjáépítésének és felszentelésének 10. évfordulójára emlékeztünk hálaadással 10 és 14 órakor tartott ünnepi alkalmainkkal.

A hálaadás pillanatait az emlékezés olykor fájdalmas, olykor felemelő érzelmi színezték. A gyülekezet közösségének nagy része még emlékszik arra a decemberi éjszakára, mikor pár óra alatt vált semmivé egy gyülekezet otthona. Emlékeznek ugyanakkor a helyreállítás csodájára is, azokra a lépésekre, amiken keresztül Isten vezette a közösséget az újjáépítésben. És mindeközben nem csak az új templom, de a gyülekezet is épült.

A hálaadó vasárnapon két istentiszteleten is részt vehetett a gyülekezet közössége: délelőtt Gazda István esperes úr hirdette az Igét. A tűz jelképeit sorra véve a Bibliából a romboló és építő tűz jelenségére hívta fel a figyelmet, biztatva a gyülekezet közösségét a pünkösdi történet alapján a Szentlélek gyógyító tüzeinek uralmára életük felett.

Délután Csomós József püspök úr igehirdetésében a 118. zsoltárból vett textus alapján kiemelte, hogy Isten jóságán keresztül kell szemlélnünk életünket. Isten jó, és csak Ő jó egyedül. Ezt még a legnehezebb pillanatokban is el kell hinnünk, meg kell vallanunk.

A visszaemlékezést dr. Kádár Péter, a gyülekezet egykori lelkipásztora tartotta. Szavain keresztül felelevenedtek az újjáépítésnek fáradságos mozzanatai, a megtapasztalt támogatás mindazon testvérektől, akiket Isten bárminemű segítségére indított.

Az emlékezést segítette Nagy Károly Zsolt lelkipásztor zenés fényképes vetítése, mely a pusztulást és újjáépülést egyaránt megjelenítette.

A gyülekezet énekkarának és a Jókai Mór Református Általános Iskola tanulóinak ünnepi szolgálata színesítette az istentiszteletet. Az iskolában vehettünk részt az istentisztelet utáni szeretetvendégségen is.

A hálaadó alkalom középpontjában Isten megtartó kegyelme, szeretete, megtapasztalható segítségére állt. Ez kísérte az újjáépítés munkáját. Csoda, mely kézzelfoghatóvá vált, nem csak egy gyülekezet számára, de mindazoknak is, akik szeretetükkel, imádságukkal, támogatásukkal kísérték a nehéz időkben a gyülekezet közösségét. Több is történt azonban ennél. Az elmúlt 10 évben Isten kegyelméből folytatódhatott a lelki munka is a közösségben, épül a lelki ház is.

És ez az építkezés nem áll le. Ebben a földi életben legalább is. Legyen ennek hatása a körülöttünk lévő világra is, amiben a gonosz embert, értéket, kapcsolatokat romboló munkája folyik. Legyünk Krisztus gyermekeiként építők, épülők! Legyünk kovásszá, közvetítve Istenünk szeretetét, az evangéliumot a világban, melybe helyeztünk, s melyben ígérete szerint megőriz minket a mi Urunk.

Thománé Szikora Anita
beosztott lelkipásztor

BORSÓD-GÖMÖRI EGYHÁZMEGYE

„Senki meg ne vessen ifjú korod miatt, hanem légy példája a hívőknek!”

(1 Timóteus 4,12)

Minden korosztály másképpen éli meg fiatalságát. Másképp fogalmazza meg elvárásait környezetével és a világgal szemben, máshova helyezi a hangsúlyt bizonyos kérdésekben. Talán éppen ezért, minden korosztály máshogy éli meg hitét is.

A Borsod-Gömöri Református Egyházmegye négy gyülekezetének közös ifjúsági óráját tartottuk Kisgyőrben január 31-én. Ez az alkalom egy olyan kezdeményezés első állomása volt, amely megpróbálta összefogni az egyházközségekben működő ifjúsági csoportokat. Közösséget próbáltunk kínálni azoknak a fiataloknak, akik saját gyülekezetükön kívül is meg akarják élni hitüket, példát adva környezetük számára. Közös ifjúsági óránkra a házigazda kisgyőri fiatalokon kívül Alacsckáról, Nemesbikkéről és Tiszakesziből gyülekeztünk össze. Rövid ismerkedés után énekkel kezdtük az órát, majd pedig Tóth Tamás játékos formában próbálta oldani a hangulatot. Domahidi Ernő kisgyőri lelkipász-

tor előadása színesítette a programot, mivel fotósorozattal szemléltette a jelenlevőknek az első zsolnárból a folyóvíz mellé ültetett fa képét. Ezután kiscsoportos beszélgetés során mélyítettük el az igei üzenetet. A mintegy kétórás alkalom végén reménykedve és bizakodva tekintettünk a jövőbe, várva a következő találkozást.

Március 21-én a Tiszakesziben működő Lorántffy Zsuzsanna Református Általános Iskolában a helyi gyülekezet szervezésében tartottuk következő alkalmunkat. Egyházmegyénk következő gyülekezeteiből érkeztek fiatalok lelkipásztorunkkal együtt: Alacska, Harsány, Miskolc-Avas Dél Lakótelepi Református Missziói Egyházközség, Nemesbikk, Nyékládháza. Az érkezés és regisztráció után a tiszakeszi gyülekezet ifjai vezették az éneklést, majd pedig az egyházköz-

ség lelkipásztora, Miskolczy József tartott rövid áhítatot Pál apostol korinthusiakhoz írt első levele 4. fejezetének 3. verse alapján. Újabb rövid közös éneklés után Thoma László lelkipásztor, valánostánár tartott előadást „Vélemények és remények” címmel. Bizonyásgtételét az előző igeszakaszra alapozta, de saját élettapasztalatait is megosztotta a hallgatósággal. Az előadás után a könnyed szórakozásé volt a főszerep, Tóth Tamás mozgatta meg a fiatalok testét és rekeszizma- it. Az ebéd után a Lévy József Református Gimnázium Lámpás csoportjának szolgálata következett. A napot a csoportbeszélgetés és a közös fényképek készítése zárta.

Reméljük, hogy gyülekezeteink ifjúsági csoportjainak találkozói nemcsak a megyei csendesnapok közötti időt töltik ki hasznosan, hanem ifjaink lelki épülését és közösséggé való formálódását is elősegítik. Szeretnénk, ha ősszel is lenne folytatása találkozásainknak újabb helyszíneken, még több fiatallal és lelkes-szel, még nagyobb lelkesedéssel.

Kemény István
lelkipásztor

Mozgalmas tavasz Mezőcsáton

A mezőcsáti gyülekezetben minden nemzeti ünnepünkön tartanak istentiszteletet. Így történt ez március 15-én is, amikor a város vezetése felkérte a gyülekezet iskoláját, hogy az istentisztelet követően, a városi ünnepi megemlékezés keretében a gyermekek műsorral szolgáljanak. Versek, a gyermekkórus énekei és mozgás-koreográfias jelenetek tarkították előadásukat.

Március 20-án a Dr. Enyedy Andor Református Általános Iskola, Óvoda és Bölcsöde hagyományainak megfelelően ebben a tanévben is megrendezték a „Törd a fejed!” tehetséggondozó matematika verseny döntőjét. E verseny célja a tanulók feladatmegoldó készségének fejlesztése, a tehetséggondozás, és a hátrányos helyzetű iskolák tehetséges tanulói számára versenylehetőség biztosítása, mivel e versenyre nevezési díj nincs. A há-

„Törd a fejed!” tehetséggondozó matematika verseny

rom levelező forduló feladatainak megoldásában 28 iskola 2620 tanulója vett részt, s a legügyesebbek kaptak meghívást a 15. alkalommal megrendezett döntőbe. Ezen 15 iskola 102 tanulója mérhette össze tudását minden eddiginél játékosabb formában.

Az iskolák közötti csapatverseny első részében minden tanuló az idei tananyagból szerzett tudásáról adott számot, majd minden csapat sorsolás alapján egy másik iskola által hozott feladatsort oldott meg. A csapatoknak közösen kellett elké-

szíteniük, adott leírás alapján, egy különleges csákót. E pontok alapján I. helyezett lett a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Diákotthona, II. helyezett a Miskolc-Diósgyőri Református Általános Iskola, és III. helyezett a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Szakiskola, Emőd. Az így megszerzett pontszám jelentette kiinduló pontszámát a játékos logikai feladványokra épülő licitációs versenynek. A versenyt rendszeresen támogatja a fenntartó egyházközség, és pénzübeli adományokkal, felajánlásokkal a presbitérium és a pedagógus közösség tagjai.

Másnap ismét versenynek adott helyszínt a gyülekezet. Az egyházmegye és az iskola közös szervezésében a Dél-Borsodi Bibliai Történetmondó, Zsoltáréneklő Verseny és az ehhez kapcsolódó Bibliai Rajzpályázat eredményhirdetése történt meg. 162 gyermek érkezett lelkipásztorok, hitoktatók és szülők kíséretében, hogy összemérjék felkészültségüket. Az igazságosságot szem előtt tartva külön értékeltük a református iskolákban tanuló diákok felkészültségét, mivel ők előnyt élveznek egy hagyományos hitoktatásban részt vevő gyermekkel szemben. A diósgyőri, a Jókai, a tiszakeszi és a mezőcsáti református iskolák mellett a következő gyülekezetekből érkeztek versenyzők: Bócs, Berzék, Gelej, Hernádnémeti, Igri, Kisgyőr, Nemesbikk, Nyékládháza, Sajóhidvég.

Március 25-én került sor az egyházlátogatás ünnepi alkalmára. Idén Vadnai

Debreceniek kiszállása

Zoltán nagybarcai és Tóth Dénes sajtókeresztúri lelkipásztorok végezték el ezt a szolgálatot.

A helybeli pedagógusok küldöttsége március 26-án vett részt Átányban a kerület református oktatási intézményeinek találkozóján. A gyülekezet március 27-29-ig vendégül látta a Debreceni Református Gimnázium 11-es diákjainak vallás fakultációs csoportját. Ezt az alkalmat egy Mezőcsátról indult diák, Kovács Ádám Máté szervezte. Az ifjak küldöttsége dr. Németh Tamás vallás tanár-lelkipásztor vezetésével érkezett kiszállásra a gyülekezetbe. Szombaton kirándulás keretében tekintették meg az egyházmegye néhány fontos református templomát, mint például a Deszkatemplomot, vagy Avas ősi templomát, majd vasárnap vallás tanárunk hirdette az igét az istentiszteleten. Látogatásuk jó hangulatú ebédrel ért véget.

Április 19-én a gyülekezet segédlelkészének, Victor Lászlónak volt vizsga-istentisztelete. A vizsgabizottság tagjaként érkezett Csátra dr. Fekete Károly professzor úr, és dr. Varga István tiszaujvárosi lelkipásztor.

A lapzártát megelőzően, április 24. és 25. között a mezőcsáti református óvoda óvodapedagógusainak küldöttsége Dombóváron vett részt a református óvodák szakmai találkozóján, és szintén április 25-én 16 fiatal vett részt Nemesbikken az egyházmegye ifjúsági napján.

Alexa Gábor lelkipásztor

Beiktatási ünnepi istentisztelet Harsányban

Abükkaljai dombok között megbúvó kis faluban, Harsányban a református gyülekezetünk életében nagy ünnep volt 2009. április 29. A zsúfolásig megtelt templomunkban Adamcsik Dávidné Mártha Anita fiatal lelkésznő beiktatására került sor. A beiktatás alkalmából tartott istentiszteleten jelen voltak a Tiszáninneri Református Egyházkerület vezetői és a Borsod-Gömöri Református Egyházmegye képviselői, élükön nagytiszteletű Gazda István esperes úrral. A falu elöljárói közül megjelentek a polgármesteri hivatal és az iskola vezetői, valamint a helyi képviselő testület tagjai. Az istentisztelet esperes úr irányítása mellett zajlott le.

Elsőként esperes úr köszöntötte és iktatta be az ifjú lelkésznőt. A beiktató igehirdetésben (Mk. 1,14-20) idézte és magyarázta Márk példázatát: „A magvető az ígét hinti”. Rámutatott, hogy a lelkipásztor is

rá: „Ti vagytok a világ világossága. Nem rejthető el a hegyen épült város. A lámpást sem azért gyűjtják meg, hogy a véka alá, hanem hogy a lámpatartóra tegyék, és akkor világít mindenkinek a házban. Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyákat.” (Máté

A harsányi gyülekezet nevében dr. Kiss Antal üdvözölte az ifjú lelkészasszonyt és kedves családját egy múlt századbéli, erdélyi beiktatási köszöntőből idézve.

„... a papválasztás a kálvinista gyülekezetekben mindig is meghívásos alapon történt, és történik ma is. Az új pap kezdetben mindenkinek tetszik, mindenki kíváncsi az első prédikációira, főleg ha azoknak érthetősége és tanulságossága leköti a figyelmet. Aztán jönnek a sűrű munkásnapok és a presbiteri gyűlések, ahol kisebb-nagyobb dolgokról határozni kell, és ide már nem elégséges az ékes prédikációs beszéd, mert itt már az emberismerés, a problémamegoldó képesség és a diplomáciában való jártasság jut előtérbe.

Ne akarjon az új pap azonnal egyházi épületet építeni, amíg fel nem építette eklézsiájában a lelkek harmóniáját. És ez nem kis dolog, mert ezen áll és bukik egy pap sikere vagy éppen bukása. Szót érteni a hívekkel és elsősorban a választott presbiterekkel. Ez nehéz feladat, amelyet nem

egyfajta magvető, igehirdető és biznyságtévő, akinek feladata, hogy odaadó tevékenysége eredményeként Isten ígéje a hívekben is jó földre találjon és bőséggel teremjen.

Ezt követően tiszteletes asszony mutatkozott be. Röviden vázolta eddigi pályafutását a szabolcsi Gégényben töltött gyerekévektől a debreceni teológiai tanulmányokat követő mátészalkai kezdő szolgálati éveig. Férjével és kisgyermekével nagyon megörültek a harsányi lelkészi állás elnyerésének. Prédikációjában – talán nem véletlenül – a világ világosságára mutatott

5,14-16). A mi felelősségünk, hogy meghalljuk és komolyan vegyük Isten ígétét.

A prédikációt követő köszöntések már Földesiné Kántor Mária hernádnémeti nagytiszteletű asszony vezetésével zajlottak le. Elsőként a gyülekezetünk korábbi, nagyra becsült lelkésze, Szombathy Dénes tiszteletes úr mondott köszöntő beszédet. Őt követte a híveink között is nagy tiszteletnek örvendő édesapja lelkészi bátorító szavaival. Majd a megjelent környékbeli és évfolyamtárs szolgatársak, valamint szülőfaluja küldöttei köszöntötték a beiktatott lelkésznőt.

lehet a teológián megtanulni, mert minden faluban más szokások uralkodnak, és főleg mások a hagyományok, amelyekhez föltétlen alkalmazkodni kell. A kálvinista papnak erősnek, határozottnak, igazságosnak kell lennie, de meg kell éreznie, hogy mikor kell engednie is a maga elé tűzött stratégiából. Engedni persze egy bizonyos határig, de ne engedje sérülni egyháza, népe érdekét és jövőjét.

A kálvinista pap példaképe kell legyen gyülekezetének. A kálvinista pap maradjon meg szolgának, és ne akarjon meggazdagodni, mert az úgysem fog sikerülni,

Egyházmegyéken átívelő kántortalálkozó Egervölgyén

Az Egervölgyi Református Egyházmegye és a Mezőnagymihályi Református Egyházközség 2009. március 22-re karöltve hívogatott egy - a maga nemében páratlan - eseményre: KÁNTORTALÁLKOZÓRA.

Az ünnepség a mezőnagymihályi templomban kezdődött az Egervölgyi Református Egyházmegye ének- és zeneügyi előadója, Komróczky Sándorné Kádár Margit (aki a mezőnagymihályi megválasztott lelkész) köszöntő szavaival. A Zsoltárok könyvéből hangzottak el idézetek: „Dicsérjétek az Urat... énekeljétek az Úrnak új éneket... dicsérjétek őt kürtzengéssel, dicsérjétek Őt hárfán és citerán... hegedűkkel és fuvolával... Dicsérjétek az Urat, hiszen Istenünkről énekelni jó, hiszen őt dicsérni gyönyörűsége és illendő dolog... Dicsérjétek az Urat énekekkel, zeneszerszámokkal... áldjátok az Ő szent nevét...”

Színesítette a köszöntőt a helyi konfirmandusok bizonyágtétele: a 42. zsoltár, melyet orgonán Leskó Tamás egyetemista, a helyi gyülekezet tagja vezetett. Majd az óvodás és alsó tagozatos hit-tanos gyermekek dicsérték az Urat: „... de Istenhez imádkozott, győzni így tudott...”

Az áhitatot dr. Kádár Zsolt, a MORE Doktorok Kollégiuma főtitkára, egervölgyi esperes tartotta, léleküdtető szavait az Átányi Református Általános Iskolából érkezett gyermekek énekei, szavatai követték. Kedves színfolt volt, amint az őket vezető pedagógus, Végh Károlyné Marianna tanár néni hegedűjátékkal kísérte a csengő gyermekhangokat.

Ezt követően dr. Farkasné Sajó Márta (a Lévay József Református Gimnázium énektanára) „Az egyházi ének és zene-ügy aktuális kérdései” című előadását hallgattuk meg, melyben közvetlen szavakkal a templomi éneklés mikéntjéről, minőségéről, valamint a kántorképzés és továbbképzés fontosságáról is hallhattunk. Előadását saját dallamú kánonjának megtanításával zárta: „Imádkozni jöttem ide” kezdettel.

Majd a megjelent kántorok és lelkész-kántorok beszámolóját követően Bach orgonamuzsikájában gyönyörködhattunk dr. Udvarhelyi István Nándor római katolikus kántor előadásában. Nemcsak ökumenikus jelleget öltött, hanem egyházmegyéken átívelő is volt a kántortalálkozó: eljöttek hozzánk a miskolc-szirmai református énekkar tagjai, éneklésükkel felüdítették lelkünket. Lelkes vezetőjük dr. Farkasné Sajó Márta.

A helyi egyházgondnok, Dövényi Nagy

Ferenc zárszavát a záróimádság követte Hajdu Ferenc egyházmegyei főgondnok részéről. Megható volt, amint három palástos lelkész mondott áldást a megjelentekre az Úrasztaltól.

Az alkalom szeretetvendégséggel folytatódott a helyi iskolában, Bogárdi Ferencné igazgató asszony jóvoltából. A szépen terített asztalokon az ezerféle finomság és a jó meleg tea a helyi élő gyülekezetet dicsérte; ezúton is illesse köszönet kedves Mindnyájukat! Hosszú lenne felsorolni a fáradozókat, Isten áldását terjessze ki Reájuk!

A szeretetvendégséggel egyidejűleg Kun Zsuzsának, a Borsod-Gömöri Egyházmegye ének- és zeneügyi előadójának ismeretűjét hallgathattuk meg, sok érdekesség mellett a közelmúltban megjelent cd-ket mutatott be.

Sokszíni, értékes délutánt zárhattunk, különösen fontos volt meghallgatni a kántorok beszámolóját, mert akiknek gondjuk van, imádkozhatunk, könyöröghetünk értük mi is, s akiknek örömeiről hallottunk, együtt adhatunk hálát az Úrnak.

Az ünnepség végeztével, akik útnak indultak, így köszöntek el: eljövünk jövőre is! S mi így válaszoltunk: várjuk jövőre is nagy szeretettel! A kedves Olvasót is!

Forrás: www.mezonagymihaly.tirek.hu

Virágvasárnapi női konferencia Mezőkövesden

Immár hagyománnyá vált az Egervölgyi Egyházmegyében, hogy a női szolgálók virágvasárnap délutánját Mezőkövesden töltik. Három esztendeje, hogy elindult a hívogatás, és mindannyiszor más és más lelki ajándékkal tudott kedveskedni a már nem is olyan kicsi mezőkövesdi gyülekezet.

Rögtön az elején külön köszönetet kell mondanunk Mezőkövesd városnak, hogy erre az alkalomra mindig rendelkezésre bocsátják a város kulturális életének központját, a Közösségi Házat.

A kicsiny református templom padjai helyett kényelmes bársonyszékekben foglaltunk helyet és lettünk gazdagabbak sok lelki élménnyel.

Először dr. Kádár Zsolt esperes köszöntötte az egybegyűlteket, majd Kósa Fazekas Enikő emódi nagytiszteletű asszony szolgált. Ezután dr. Börzsönyi Józsefné beszélt arról, hogy mit jelent megajándékozottnak lenni.

Az iszákosmentő misszióról szólt Veres Pál és Veres Pálné majd a deviáns gyermekek közötti szolgálatról számolt be dr. Báthori Lászlóné. Közben szolgált a mezőkövesdi egyházközség Kiss József karnagy vezetésével, valamint az egervölgyi református lelkészek énekkara Komróczki Sándorné vezényletével.

Az ünnepségen két ihletett szavalatot is hallottunk. Két mezőkövesdi presbiter adott ki verseskönyvet, mellyel az új mezőkövesdi templom ügyét kívánják szolgálni. Egyikük Kissné Héczei Erzsébet –

maga mondta el költeményét, Drabon József versét pedig Budai Károly presbiter tolmácsolta.

Összefoglalva a délután eseményeit, nagyon jó volt hallani, ahogy a nagytiszteletű asszony beszámolt egy „hivatalos” lelkészcsalád hitbeli élményeiről, és ugyan-csak felemelő volt a „nem hivatásos” hívő emberek megindító bizonyágtételeit szívünkbe fogadni. Élményeket adott a két kórus is: a fülnek élményt adtak a többszólamú művek, a szemnek jó volt látni, ahogyan a lelkipásztorok együtt énekelnek.

Az együttlét után nagyszabású szeretetvendégség vette kezdetét a felső nagyteremben. Ezért is külön köszönet a gyülekezet fiatal presbiterének és családjának.

Gordos Attila lelkipásztor

Megújult a sárospataki templom Mooser orgonája

A 2005. szeptember 15-i elnémulás után 2009 húsvétjában szólalt meg újra Mooser mester sárospataki orgonája. A két manuális, 24 regiszteres, mechanikus csúszkaladás rendszerű későromantikus orgona felújításának a története legalább olyan kalandos és fordulatos, mint korunk gazdasági és politikai folyamatai, azzal a különbséggel, hogy végül siker koronázta az erőfeszítéseket. Az Aquincum orgonagyárban indult felújítást a cég megszűnése után a taksonyi Varga orgonaépítő Kft. fejezte be. A hangszer megújulva igazi ékessége a 228 éves templomnak, és megérdemelte, hogy 135 év szolgálati idő után meggyógyuljon légúti és izületi betegségeiből. A felújítás során a minél hitelesebb hangzások és a biztos játszhatóság volt a cél, melynek nyomán Magyarország kategóriájában legeredettebb Mooser hangszerével találkozhat a hallgató. Ludwig Mooser 1807-ben bécsben született, Salzburgban létesített egy mintegy 50 munkással dolgozó orgona és zongorakészítő üzemet. Ő építette meg az esztergomi és egri bazilika orgonáját is, és miután Egerben 1863-ben díszpolgárrá avatták, nevét magyarosan, Mozer Layosként használta, és öntudattal vallotta meg egy levelében: „én már lenni egészen magyar ember”. Ami a vörösbor szeretetét illette, ebben teljesen igazat mondott. Élete Egerben ért véget 1881. május 22-én, a Hatvani úti temetőbe temették el, ám sírjáról az utókor megfeledkezett, helye jelenleg nem ismert. A sárospataki hangszert jó anyagokból és technológiával építette meg, azonban mindmáig

kiható gyenge pontja a légrendszer és a mechanika vezetése volt. Hogy a pataki templom nagy légterét betöltse az orgona hangja, hangképében mély tónusú, nagyzenekar utánzatra törekedett, így az a barokk orgonák hangzásától és a későbbi szolisztikus játéokra lehetőséget nyújtó hangszerektől eltér. Szépsége mégis ebben a zsákutca-típusú egyediségében van, és így áll rendelkezésre immár a szakrális zenei szolgáltatnak és a művészet-szerető koncert-közönségnek. Az orgonát május 17-én vette ünnepélyesen használatba a gyülekezet Csomós József püspök úr igehirdetésével és Fassang László orgonaművész játékával. Fassang László édesanyja sárospataki, és László gyermekkorában ezen a hangszeren játszva indult el a világhírnév felé. A hálaadó istentiszteleten közreműködött az erre az alkalomra egyesült sárospataki kórus Dr. Takács Andrásné, Csehi Ferenc és Bak Adrienn vezényletével. Orgonán közreműködött még Bundzik Tímea, Dr. Mellesné Boros Kinga és Sipos István. A díszhangversenyen Budapestről az Erkel Ferenc Vegyeskar szerepelt Dr. Cseri Zsófia vezényletével és a Fassang csládi kamarazenei közreműködésével. A hangszer jövőbeli élete nem lesz unalmas, hiszen júniusban a Zempléni Fesztivál extra koncertjén szerepel, valamint a Crescendo con Spirito Nemzetközi Művészeti Nyári Akadémia mesterkurzust tart rajta, és aktív közreműködője lesz a sárospataki nyári zenés istentiszteleteknek. Az Isten házának eme ékessége megújulásában közreműködő minden kedves adományozóra és támogatóra Isten gazdag áldását kérjük.

Virágh Sándor lelképásztor

SZIKRÁ-n voltunk

2003-ban alakult és 2004. óta havi rendszerességgel működik a S.Z.I.K.R.A. – ifjúsági misszió és közösség. 2009. április 18-án a Sátoraljaújhelyi Református Gyülekezet fogadott bennünket. A találkozóra a Zempléni Egyházmegye ifjúsági csoportjaiból érkeztek: Ricséről, Pácínból, Vajdacskáról, Szerencséről, Tarcalról, Sárospatakról, Bodrogkeresztúrból és természetesen Sátoraljaújhelyből. Ötven fiatal együtt énekelt, előadást hallgatott és kirándult a Magyar Kálváriára. Az alábbiakban az egyik résztvevő beszámolóját közöljük:

Ige feletti elcsendesedésre, testvéri közösségre, hitbéli növekedésre, megerősítésre hívott bennünket ismét Urunk. A Szikra csendesnapnak ezúttal a Sátoraljaújhelyi Református Gyülekezet adott otthont. Jó volt újra együtt lenni, énekszóval az Urat dicsérni! Áhítaton, tartalmas előadáson vehettünk részt, majd alkalmunk nyílt „meghódítani” a Szár-hegyet, s megtekinteni az ott található Kálvária emlékműrendszerét is. Ez alkalommal a csendesnapunk témája a VIII. parancsolat volt. Amikor erre a parancsolatra gondolunk, sokunknak eszébe jutnak azok a gyerekkori emlékek, amikor megdöbbent az, ami a másé... és elvettük. De nem csak gyermekként, és nem csak tárgyakat vesz el az ember a másiktól. Előfordulhat az is, hogy bele sem gondolunk, lopás az, amit éppen teszünk. Egy-egy kimondott felelőtlen szóval, ígérettel, cselekedettel meg lehet lopni, meg lehet fosztani a másik ember szívét is.

Az előadásban Fejér Zoltán lelképásztor testvérünk a lopás okáról, a mögötte álló Kísértő személyéről beszélt, valamint arról, mit tekinthetünk lopásnak, s mi a megoldás erre a bűnre is. Jézus Krisztust befogadva, rá hagyatkozva, benne bízva

életünk teljességet kap, s vele szabadok leszünk arra, hogy ne vétkezzünk. Tiszta tekintet, tiszta szívet kell kérnünk Urunktól, vigyáznunk kell a szemünkre, s a szívünkre is.

Az előadás után eszembe jutott az az időszak az életemben, amikor azt néztem, mi az, ami nekem nincs, mire lenne még szükségem. Úgy gondolkodtam, ha bizonyos dolgok adottak lennének számomra, ami másnak van, akkor jobb, könnyebb lenne... Újra és újra megerősít s megerősített ez alkalommal is az ige: „Aki tulaj-

don fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyan ajándékozna nekünk vele együtt mindent?” Nem kell azt gondolnunk, minél több dolgot birtoklunk, annál boldogabbak leszünk. Nem kell vágyakoznunk a máséra. Nem kell megszereznünk a másét. Mert Isten minden szükségünket betölti, mindent megad gyermekeinek, amire valóban szükség van. Az Ő Fiában már miénk lett minden.

(Anita)

Az előadás és a találkozóról képek a S.Z.I.K.R.A. honlapon megtalálhatóak: (www.szikra.tirek.hu).

Szikra – Csillagpont

Örömmel tudatjuk, hogy a 2007-es Csillagpont után a 2009-es Csillagponton (<http://csillag.reformatus.hu>) is jelen leszünk. A S.Z.I.K.R.A. sátor „hagyományaihoz” híven hasonló programmal készül, mint Sárospatakon.

A Csillagpont szervezői helyet adtak nagyon sok olyan gyülekezeti dicsőítő csoportnak, akik még számunkra is ismeretlenek, sokaknak lesz lehetősége bemutatkozni. Az általunk meghívott vendégek között van: Pintér Béla, Hajnalcsillag, Sófár, Szela, Mustármag és a S.Z.I.K.R.A dicsőítő csapata.

Szeverényi János – az Evangélikus Missziói Központ igazgató lelkésze – hirdeti az ígét három estén keresztül, továbbá délutáni beszélgetős alkalmaink vendége lesz a felvidéki FIRESZ (akik társrendezőnk is egyben), Kocsis Péter Fülöp görög katolikus püspök, valamint a Beregszászi Református Gyülekezet lelkésze, Taraczközi Ferenc.

Szeretettel várunk benneteket, gyertek el minél többen Fadd-Domboriba 2009. július 21. és 25. között! Legyetek bátrak!

Bővebb információ a www.szikra.tirek.hu oldalon.

A pataki gimnázium életéből

Idén hat osztály 161 végzős diákja búcsúzott az Alma Matertől. Szűkebb, iskolai keretben a hagyományos utolsó kicsengetés után a kibocsátó istentiszteletre került sor, majd másnap a hozzártartozók népes körében zajlott a **csengőbúcsú**. A diákok az utolsó osztályfőnöki óra után

a csengő szavától kísérve vonultak a templomba. Az ünnepi istentiszteleten Török Béla, a 13. B osztályfőnöke, vallástanár szolgált. A búcsúzókat köszöntő beszédek, versek és dal után a Tizsáninnen Református Diákja kitüntetését dr. Kádár Zsolt, az Eger-völgyi Egyházmege esperese adta át Porcs Máriának (13. E). Szatmáriné Tóth-Pál Ildikó igazgatónőtől vehette át az Alma Mater Díjat a humán területeken jeleskedő kitüntetett, Melles Marcell (13. E), valamint a reál területen tanúsított kimagasló teljesítményéért Vigh Miklós (13. E). A Bertha Zoltán-díjat a művészetek terén kiemelkedőt alkotó, a pataki szellem hű követője és továbbvivője, Virágh Katalin (12. H) kapta.

Versenyeredményeknek örülünk...

Balázs Fruzsina 9. E osztályos tanuló az Arany Dániel Matematikaverseny országos döntőjébe jutott.

Albert Áron 12. E osztályos tanuló fizikából az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny országos döntőjében 14. helyezést ért el.

A Baár-Madas Református Gimnáziumban rendezték meg az országos Áprily Lajos középiskolai szavalóversenyt. Az iskolánkat képviselő Czinke László (10. H) az OKM különdíját vehette át Babits Mihály Áldás a magyarra című versének tolmácsolásáért.

A Református Pedagógiai Intézet harmadik alkalommal rendezte meg a Mercurius Veridicus

szónokversenyt. „Jót s jót!” - Kazinczy intelmei az ezredforduló magyarjaihoz címmel mondták el kötelező beszédüket a versenyzők, majd a diáknyelv mint nyelvújítás került mérlegre értékelésekben. II. helyezést ért el Melles Marcell (13. E), Pálinkás Máté igényes nyelvhasználatáért kapta a zsűri különdíját, Zérczi Lászlót pedig közönségdíjjal jutalmazták.

Iskolánkban idén is megrendezték az idegen nyelvi munkaközösség tagjai a hagyományos

nyelvi estet. A változatos műfajokban fellépő lelkes szereplők népes közönséget örvendeztettek meg nyelvtudásukkal, tehetségükkel, humorukkal.

Ez év tavaszán a Kálvin évhez kapcsolódva rendeztük meg a **csendes hét** alkalmait Kálvin és az iskola címmel. Esténként evangélicus alkalmak várták a refiseket, meghívott lelkesek, tanárok - Kiss Klára, Barnóczki Anita, Tar László, dr. Dienes Dénes, Misák Marianna – gazdagították közösségünket. A tanítási órák után a sportrendezvényeken frissülhetnek fel diákok és tanárok. A csütörtök esti tea házban a kézügyességüket fejleszthették az érdeklődők. Szombaton a diákhangversenyen zenekolások hangszertudásában és csodaszép énekhangjában gyönyörködhattunk.

Vasárnap délelőtt kiszállásra indult több osztály a környező gyülekezetekbe, hogy igével, versekkel, énekekkel hirdessék a virágvasárnapot, húsvéti örömhírt.

A programokban gazdag hetet a kibocsátó istentisztelettel zártuk.

Összeállította Sinkóné Tóth Zsuzsanna

Pataki diákok Krakkóban

Már-már hagyománnyá válik, hogy a tavaszi szünetben mi, pataki teológusok kirándulásokat szervezünk kis hazánk területén vagy más országba. Egy rég tervezett kirándulás megvalósítására került sor az idei húsvéti szünetben. Egy közel ötvenfős, teológusokból és tanárokból álló csoporttal látogattunk el a lengyelországi Krakkó városába. Úti célul tűztük még ki a Dél-Lengyelország gyönyörű hegyvidékén található kis üdülőváros Zakopane, illetve az Auschwitzban és Birkenauban található koncentrációs táborok megtekintését.

Legációból visszatérve, tehát kedden, korán reggel indultunk útnak. Nagy örömünkre szép időnk volt, s így könnyebben bírtuk az utazás fáradalmait. Első úti célunk Zakopane volt. Amint elértük a szlovákiai Poprád városát, a Magas-Tátra hó borította hatalmas bérceinek látványa tárult szemünk elé. Szemet kápráztató szépségével mindnyájunkat lenyűgözött a nem mindennapi látvány. A kanyargós, szerpentes, úttalan utak egyszerre csak egy mesebeli, kis hegyvidéki vá-

rosba vezettek minket. Zakopane Dél-Lengyelország téli fővárosa. Számatalan turista látogatója sajátos hegyi panorámája és jellegzetességei miatt. A város főutcáját nyugodtan nevezhetnénk Zakopane Váci utcájának, ahol számtalan bolt, vendéglátó egység, étterem várja az odalátogató turistákat. A helyi mondás szerint, aki egyszer megfordult a városban, biztos, hogy visszavágyik a „zakopanei földi paradicsomba”.

A hegyi városkát elhagyva a következő állomásunk Krakkó volt. Kellemesen elfáradt csoportunknak nem szerzett nagy örömet a szállásfoglalás egyedi módja. Ugyanis több probléma is adódott, míg végül is eljutottunk végleges szállásunkra. De a bosszúságok közepette megtapasztalhattuk a pataki összetartást, s ma már csak mosolyogva gondolunk vissza az „Any Time Hostel” kalandos elfoglalására.

Kirándulásunk második napján látogattunk el az auschwitzi és birkenauai koncentrációs táborokba, a kirándulás leghátborzongatóbb színhelyeire. Megdöbbentő volt legelőször szembesülni azzal a látvánnyal, amiről már annyi sokat tanultunk. Elszomorító volt végigsétálni az emberi kegyetlenségek színterén, ahol ártatlanok milliói vesztették életüket. Ezzel az úttal a pataki diákság együttérző tiszteletét fejezte ki az áldozatok és érintettek iránt.

Kirándulásunk hátralévő részét Krakkóban töltöttük. Mivel a szállásunk a belváros-

ban, a zsidó negyedben volt, érezhettük annak a környéknek jellegzetességét, egyediségét. Abban a negyedben nem lehetett úgy sétálni, hogy ne jutottak volna eszünkbe a borzalmak – már csak azért sem, mert főtere ismerős a Schindler listája című film több jelenetéből is –, Kazimierz mégis vonzóan különleges hangulatú városrész. Nagyon sok épületét és utcáját gyönyörűen felújították, tele van kávézókkal, éttermekkel, hátsó udvarokra nyíló kiskocsmákkal, bolhapiacokkal és kis üzletekkel, tehát nem állt meg az élet, de nem is engedik, hogy a múlt feledésbe merüljön. Látogatást tettünk a 14. században épült királyi várba, a Wawelbe, illetve sétáltunk Krakkó csodálatos főterén, a kétszázszor kétszáz méteres Rynek Glówny, aminek a közepén áll a híres Posztócsarnok. Ám napjainkban a szép kelmék helyett már sajnos csak a szuvenírek ezreit árulják a hatalmas épületben. Meglátogattuk Krakkó legnevezetesebb templomait, amelyek ámulatba ejtő gazdagsággal és pompával kápráztatták el a puritán falakhoz szokott pataki diákok kíváncsi szeméit.

Úgy gondolom, egy sikeres kirándulást tudhatunk magunk mögött ezzel az utazással is, melynek során még jobban erősödött diákságunk közössége. Istennek legyen hála érte!

Menyhárt István
IV. évfolyam SRTA

Kié az ország, a hatalom és a dicsőség?

Az embernek azért van hatalma, hogy a többieket, a közösséget szolgálja vele. Talán nem erre utal, amit az utóbbi hónapokban tapasztalunk. Hatalom. A legjobbak jutnak hozzá. Vagy nem. A legtehetségesebbek. Vagy nem. Akik a „legközelebb” vannak. Keressünk miniszterelnököket. Húszból egy. Nem rossz. De miért? Nevetséges közéletünk siratni és nevetnivaló bórremenő komédiáit látva csak az a kérdés: mi a hatalom? Mi az eredete, oka, célja? Hozzájutni? Örökölni? Közösségért használni? Magamért? A hatalomért? Ó eszményi Demokrácia. Te nem létező. Jogörzésre várt, és lett jogörzés, igazságra várt és lett kiáltó gazdaság – olvashatjuk Bibliánkban.

Ebbez kértünk gondolatokat sokat tapasztalt és fiatal lelkipásztortól, professzortól, és a megértés egy sajátos szempontjaként így idézzük meg Bibó Istvánt is.

Indulatgerjesztés helyett gazdagító, mélyítő, erősítő olvasást kívánunk, kedves Olvasó!

Ez a rovat most a hatalom megszerzésével, megtartásával és gyakorlásával foglalkozik. Ebben a döntő fontosságú kérdésben keresi az igaz, helyes magatartást az Ige fényében.

A filozófiai, elméleti és gyakorlati teológiai szempontokat mások – nálam képzettebb, bölcsőbb és tapasztaltabb egyének elvégzik. Az én megbízatásom a lelkipásztori szolgálat területére korlátozódik a megbízatás szerint tekintettel a múltbeli eseményre és a mai viszonyokra. Nem tudományos cikket írok, a megszokott rövidséggel néhány olyan szempontra hívom föl a figyelmet, amely valójában köztudott, mégis sajnálatosan és félelmesen elhanyagolt, szinte félretett.

Az első, amit a mi Urunk Jézus Krisztus így fogalmazott: „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön.” A politikai hatalom is az Övé. Pilátusnak nyíltan tudtára adta, amikor ha-

talmával kérkedett: „Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna neked.” (Jn 19,11) Isten akkor és addig emel fel „trónokat” és tesz naggyá földi hatalmasságokat, személyeket és birodalmakat, amikor és ameddig üdvözítő tervének megvalósítása érdekében szükségesnek tartja. (Balsazar, Nebukadnezár, Nagy Sándor, Napóleon, Hitler, Sztálin..., Babilon, Róma, Szovjetunió) Semmilyen rendszerben sem kell félniük övéinek. „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk!?” (Róma 8,31) Jézus felül van minden hatalmasságon.

A második: ha szívünkbe fogadtuk Jézust: hatalmat kaptunk arra, hogy „Isten fiaiként éljünk”. (Jn 1,12) Bármilyen politikai rendszerben. Csudálatosan megtapasztaltuk ezt nem kevesen a kommunista rendszerben. Megtapasztalhatjuk ma is! Az ellenséges légkörben. „Amikor félnem kelle is, én bízom benned!” – mondhatjuk a zsoltáríróval. (56,4)

A harmadik: a hatalomnak ez az isteni csodája meghatározza a lelkipásztori szolgálatunk mibenlétét, minőségét. Igehirdetésünket és lelkigondozói tevékenységünket. Részletes kifejtés helyett csupán egy-egy példát a magam életéből annak bizonyítására, hogy Isten szabaddá tesz mind az igehirdetésben, mind a kegyesség megélésében.

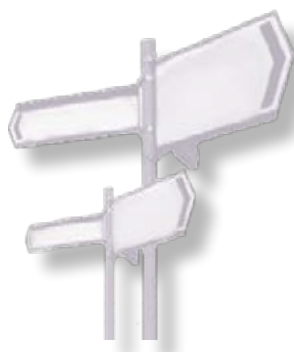
A napi Igével igyekeztem szolgálni. Egyszer-egyszer döbbenetes helyzet adódott. 1945.

március 19-én az éjszaka leple alatt szinte észrevétlenül szálltak meg bennünket a németek. A napi Ige akkor vasárnap a Nábót szőlőjéről szóló szakasz volt. Dátumra nem emlékszem, ám amikor szájról szájra terjedt a hír az egész országban: „Kimennek az oroszok”, napi Igeként arról kellett szolgálnom: „Ne csaljátok meg magatokat, hogy elmennek a káldeusok, mert nem mennek el.” Egyetlen politizáló mondat sem hangzott el, mégis akiknek volt „fülük a hallásra”, értették az üzenetet.

Mint lelkigondozó a sok száz esetből hármat emlétek. A sorkatonaságtól az ÁVO-hoz vezényelt kiskatonával hetenként egyszer imádkoztunk együtt: éjszaka. Két meggyőződéses kommunistaival szinte baráti kapcsolatot kaptam. Ugyanakkor két lelki testvérem és szolgatársam vállalta a rendőrségen megfigyelésemet. Az egyiknek egy jelentése birtokomban van. Jézusban örvendezett és megnyugodott szívem.

Negyedszer még röviden a legfontosabbról. Lehet, csak erről kellett volna írnom. A világi hatalmasságok elsősorban az egyházi vezetőket igyekeznek eszközként felhasználni Krisztus iránti gyűlöletükben az élő egyház megvalósulásának megakadályozására. Szó szerint nekem is azt mondta a rendőrtiszt: „Majd elintézi magát a maga egyháza!” Őszintén megvallotta, hogy ők nem találtak semmit, aminek alap-

AZ IGAZAT MONDÓ,
NE CSAK A VALÓDIT

ján eljárak volna ellenem. Egyházi ellenforradalmárnak minősítettek és vezetőimnek el kellett távolítaniuk Debrecenből.

Befejezésül: világunkban ma élet-halál harc folyik Krisztus és a Mammon között. A harc egyre élesedik. Ahogyan Megváltónk mondotta: „nem lehet két úrnak szolgálni. (Máté 6) És nincs semlegesség. A semlegesség a Gonosz nagy és veszedelmes ámitása. Döntenünk kell és döntünk is tudatosan vagy tudatlanul. Fájdalom, ismét erős a kísértése annak, hogy a világ szennyes hullámai beömljenek, vagy lassan beszívárogjanak az egyház hajójába.

„Ne féljetek tőlük!” – üzeni Urunk. Bátorodjék meg szívetek! Nem jó a nagy hallgatás sem. Már nyolcmillióra becsülik a megölt magzatok számát. A gyermek és ifjúkori bűnözés döbbenetes, a hazugságtenger elborít, az „ebül szerzett jószágok” ijesztően szaporodnak, egyúttal a nincstelenné válók száma is, meg az istápolás nélkül maradó öregeké, a munkát nem találó diplomás fiataloké... stb. stb. És az egyház hallgat. Pedig a gyávák sorsa ismeretes.

Idő kérdése csupán, hogy a Gonosz felett diadalt arat az „erősebb fegyveres”. Győzött is már a Kereszten. (Kolossé 2,13-15). Luther Márton híres és szép éneke jut eszembe:

„Erős várunk nekünk az Isten,
és fegyverünk ellenség ellen...
...viaskodik az Úr érettünk,
kit az Isten bocsátott nekünk,
ha kérded, hogy ki légyen az,
Jézus Krisztus az,
Seregeknek Ura,
kinél nincs több Isten,
annál vagyon az győzedelem.”

Berényi József
ny. lelkipásztor

Tizennégy éves voltam, amikor a karhatalom elvitt. A tavasz mit sem sejtett tervükről. A gyönyörűség, a szerelem, a szabadság, a friss szellő, a zöldellő erdő, a rügyek pattanása járt az eszemben. Aprólékos gonddal tervezte el ruhája színeit, a fokozatosságot, a harmóniát a kékek, rózsaszínek, pirosak, sárgák és fehérek között. Az illat megválasztásánál bajban volt, néhányan észrevették, hogy kicsit több parfümöt szórt magára, mint illendő. Ebben a felfokozott periódusban nem lehet

tőle számon kérni, hogy látóköréből kiesett, ahogy az irodalomóráról az igazgatónő kiszólított, és a háttérben két egyenruhás állt. Az őröt az iskola szomszédságába építették, de már nem emlékszem arra, hogy mi járt a fejemben, miközben megtettük azt a néhány métert a két épület között. Viszont az iroda félhomályára, az asztalra szerelt „vallatólámpa” összpontosított fényére és a hiábavalóságot súroló kérdésekre igen. Számomra ekkor nyújtott kezet és mutatkozott be a hatalom. Indokolatlanul kiemelhetünk közösségeidből, ártatlanul elhurcolhatunk, társaid előtt megszegényíthetünk, észrevétlenül elültethetjük a gyanút, bizalmatlanságot kelthetünk a környezetekben. Természetesen minden ok nélkül rád ijeszthetünk, családot sokkolhatjuk.

14 évesen még mit sem tudtam a hatalom természetéről. Az viszont már akkor tudatosult bennem, hogy a hatalom jogosítványa különleges kifejezést kölcsönöz az arcnak. A hatalomtól megittasodott személy orcáján a szégyen pírja nem jelenik meg. Hogy is szégyenkezne hitelesen az, akinek a hazugság, a látszat, az álszentség, a torzítás, a kimagyarázás napi gyakorlatává válik. Az 1945. február 4-én kezdődő jaltai konferencia híres képe jut eszembe, ahol Sir Winston Churchill, Franklin D. Roosevelt és Joszif Sztálin ülnek szoroson egymás mellett. A világ új hatalmi pólusai kínosan közel kerültek egymáshoz, megilletődöttséget, zavart, kínos feszengést mégsem látunk rajtuk. Churchill kezében szivar, ami szinte védjegyévé vált megjelenésének, Roosevelt bal kezében, hanyag eleganciával égő cigarettát tart, miközben Sztálin imára kulcsolja a kezét. Arckifejezésük derűt tükröz: lassan azért lássunk hozzá a világ felosztásához. Kelet Európa mit sem sejtett Sztálin terveről.

A jaltai hatalomösszpontosulás történelmi pillanata megihlette a Komar & Melamid alkotópárost, akik több feldolgozást készítettek az előzőekben vázolt fénykép főmotívumait felhasználva. Az Oroszországból Amerikába emigrált festők a három nagyhatalmi vezetőt olyan háttérrel látták el, ami megérdemli a figyelmet. A Háború és béke között c. festmény három síkra bomlik. A kép alján ülnek Churchill, Roosevelt és Sztálin, viszont a hátuk mögött nem a megszokott hatalmi apparátust látjuk, hanem két márványszobrot, amelyek

a kép második síkját képezik. A két szobor George Washingtonot és Vlagyimir Iljics Lenint ábrázolja, mint akik a történelmi és ideológiai háttérrel biztosítják tetteikhez. A legnagyobb megdöbbenést mégis az alkotás harmadik síkja jelenti számunkra, amint megpillantjuk Jézust a középpontban, a szobrok és a történelmi alakok felé magasodva. Bizar hatást kelt a vörös színű ruhában ábrázolt Mester, akinek mindkét keze áldásra van emelve. A hatalom manipulációja a legszentebb dolgokra is kiterjed, ahogy saját képére, igényei szerint próbálja formálni Őt, akiben nincs változás, sem fénynek, sem árnyéknak változása. Jézus áldását nem a világ hatalmasságainak tetteire adja, hanem azok ellenére sem szűnik meg közvetíteni. A triumvirátus nem is sejtette, hogy ki az, aki felettük áll. Jézus és Pilátus beszélgetésében ez így hangzik el: „Semmi hatalmad nem volna énrajtam, ha nem adott volna meg neked felülről.” (Jn 19:11)

Az én tavaszom érzékenyebben figyeli a hatalom mocorgását, mióta be lettünk egymásnak mutatva. S bizony szükséges is az elővigyázatosság, mert különböző álarcok mögé bújva ejti rabul a gyanútlan áldozatait. Maurice Merleau – Ponty így fogalmaz: „A hatalom nem is tiszta tény, nem abszolút jog: nem kényszerít, nem meggyőz, hanem megkörnyékezik.” „A hatalom az egyéni élet utolsó kísértése” – mondja Hamvas Béla. Jézusnak a Sátán harmadik, egyben utolsó kísértésként ajánlja fel a világ feletti uralmat. Hová vezetne a Kísértő által felkínált lehetőség? A hatalom gyakorlásához vagy a szolgálai engedelmességhez? Aki a hatalommal él, azonnal elveszíti azt. A hatalom kísértését J.R.R. Tolkien csodálatos mese-epo-

szában, A gyűrűk urában részletesen elemzi. A történetben a hatalom gyűrű formájában jelenik meg, és aki a közelébe kerül, annak ki kell állnia a próbát. Az egyik ilyen próba során megláthatjuk, mi történik azzal, aki a hatalom markába kerül. Torzulást szenved a személyisége, mert az férkőzik a helyére, akit szolgál, aki viszont kiállja a próbát, kisebb lesz ugyan, de önmaga marad.

A keresztyén ember számára a kísértések idején a háttér nem zsarnokság, nem oligarchia, nem arisztokrácia, nem demokrácia, nem karrierizmus, nem presztízs és hiúság jelenti, hanem az a Jézus Krisztus, aki a mai tanítványainak is így pozicionálja magát az univerzumban: „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön.” (Mt 28:18)

„Nemes az, ami nem a hatalom akarása. Emberség az, ami nem a hatalom akarása. Üdvözítő az, ami nem a hatalom akarása. Szeretet az, ami nem a hatalom akarása, s mégis az egyedüli örök hatalom.”

(Vásárhelyi Szabó László)

Szalay László Pál lelkipásztor
Telkibánya

Erkölc helyett a „többség elve”?

Morál nélküli politika, jog és hatalomgyakorlás zsarnoksághoz vezet. Az olyan hatalomgyakorlás ugyanis, amely megfelelkezik polgárai iránti felelősségéről, érzéketlenül válik emberek szociális és egzisztenciális problémái iránt, de csak hatalmának átmentésével és öncélú érvényesítésével foglalkozik, bűnnek tekintendő a bibliai kijelentés fényében. Politika és államhatalom magán hordozza a bűn jegyét! Mert igaz egyrészt, hogy a felsőbbtség, vagyis az állami rend Isten eszköze és rendelése a teremtés megőrzésében és az emberek védelmében, amely a bűneset következtében vált szükségessé – másrészt viszont nem mentes a bűn valóságától.

Mi a hatalom? Szakmai definíció szerint a hatalom alatt értünk „minden olyan lehetőséget és eszközt, amely egy szociális kapcsolatrendszeren belül lehetővé teszi a saját érdek érvényesítését, még az esetleges ellenállással szemben is” (M. Weber). Ennek értelmében létezik egyfajta „pozitív ha-

talomgyakorlás”, amelyre szükség is van, ha arra gondolunk, hogy az államnak kötelessége védeni az emberek jogait, az együttélés feltételeit, és hogy megfékezze a gonosz erőit. Ehhez szüksége van törvényekre, rendfenntartó szervekre és hatalomgyakorlás egyéb eszközeire. De ez a hatalom csak akkor tudja betölteni rendeltetését, ha legitimitással és tekintéllyel bír. A keresztyén ember szemében viszont ez a legitimitás és tekintély nem önmagától van, még ha látszólag törvényes úton-módon került is helyzetbe a hatalom gyakorlója.

Kálvin János a politikai vezetők legitimitását (legitimus) morális követelményekhez köti! Ennek értelmében beszél legitím hatalomgyakorlásról, a kormányzás jogszerű formájáról, a felsőbbtség jogszerűen meghozott ítéleteiről, bírósági eljárásokra pedig csak legitím módon kerülhet sor. A politikai vezető legitimitásának alapja az Istentől kapott elhívás. Ha valaki tisztséget visel, ezt csak Isten rendelése alapján teheti. Ez a tény adja meg a tisztség tekintélyét, de egyben a tisztség gyakorlásának határait is. Elhívás nélkül, privát emberként az egyén nem szólhat bele a politika alakításába. A jogszerűség mellett a hatalom birtokosai egyfajta tekintéllyel (autoritás) kell, hogy rendelkezzenek. Ugyanis ott, ahol emberek valamilyen úton-módon vezetői szerepkörbe kerülnek, de nincs tekintélyük, a „tömeg szemtelen és fékevesztett lesz” – mondja Kálvin az 1Pét 5,5-ről szóló igemagyarázatában. Így a vezetők tekintélye és a mindenkire egyformán érvényes törvény egymást kölcsönösen egészíti ki és feltételezi – ez kellene, hogy biztosítsa az alattvalókat a hatalom önkényes visszaéléseivel szemben.

Természetesen a mai szekuláris és jogállami keretek között naivitás lenne az Istentől kapott személyes elhívást és az Isten iránti engedelmisséget minden egyes vezetőn számon kérni (a hit ugyanis nem érdem, hanem isteni ajándék). De minden esetben igaz, hogy a politikai vezető eszköz lehet Isten kezében, még ha nem is tud róla, és nem mentesíthető ama követelmény alól, hogy megválasztása, kinevezése és hatalomgyakorlása ne csak szakmai, hanem morális feltételek függvénye legyen. A tisztség nem választható el erkölcsi követelményektől és hatalmát felelősen kell, hogy gyakorolja.

Az ily módon körülírt pozitív hatalom hiánya és ellentéte: a tehetetlenség! Amikor nincs legitimitás, nincs erkölcsi tekintély, nincs érdemi kormányzás csak a pozícióhoz való ragaszkodás a jogállam még megmaradt eszközeinek bevetésével – ha kell az emberekkel szemben. Ilyenkor beszélünk korrumpálódott hatalomról, a zsarnokság új formáiról. Az európai társadalmak és a jól működő demokráciák a „tehetetlen hatalomtól” előbb-utóbb megszabadultak és helyet adtak újból a legitím kormányzásnak. Napjainkban viszont egyre nehezebbé vált ez az egészséges váltás, mert tehetetlenség szublimált formái túlélési technikákat teremtetek. Miért? Azért, mert a „hatalom/tehetetlenség” (legitim/illegitim; tekintély/tekintély-hiány) alternatíváját felcserélte a társadalmi együttélés újabb kódja: ez a „többség/kisebbség” szembenállása. Míg a klasszikus demokráciákban az együttélést a hatalom gyakorlása és egyidejűleg a hatalom ellenőrzése biztosította és ez tette lehetségessé a politikát (a szó eredeti értelmében), addig napjainkban hatalom sajnos ott van, ahol többség van, a többség nevében pedig mindent el lehet követni... A többség törvénye és hatalomhoz görcsösen ragaszkodó fegyelme felülír minden józan belátást, kisebbségi véleményt, és sajnos erőszakot vesz még a lelkiismereten is (pl. egy-egy törvény megszavazása kapcsán). Az erkölcs helyét tehát elfoglalta a többség elve!

A keresztyén ember viszont józanul tud különbséget tenni a hatalom földi formái és Isten hatalma között. Földi hatalomra szükség van, de a földi hatalmat Isten hatalma korlátozza – ezért emberileg sem korlátozhatatlan! A földi hatalom megítélése és szerepe lehet pozitív, ha az betölti rendeltetését, de sajnos nem mentes a bűn valóságától.

gától. Ezt reálisan kell látni és Isten ítélő és bűnbocsátó hatalmába ajánlani. Ezért a kereszténységnek, illetve a teológiának szabad kritikus módon megvizsgálni ezt a kérdést is – nem a kioktatás göggyével, hanem segítő szándékkal, a felebarát iránti szeretet és Isten előtti felelősség által vezérelve.

Dr. Fazakas Sándor

Bibó István: A szabadságszerető ember politikai tízparancsolata

1. A szabadságszerető ember megköveteli magának és megadja másnak a minden embernek kijáró tiszteletet, de megkülönböztetett tiszteletet, sem magának semmi címet nem követel, másnak pedig úrvoltáért, sem vagyonaért, sem hatalmáért, sem befolyásáért, sem ruhájáért megkülönböztetett tiszteletet nem ad, csak tisztességéért, vagy érdeméért; senki emberfia előtt meg nem alázódik, alázatoskodó megszólítási és köszönési módokat szájára nem vesz.

2. A szabadságszerető ember magát munkában szolgálának, szabad idejében és a maga otthonában úrnak tekinti, és szembeszáll mindenkivel, aki magát szolgálata és munkája alatt is úrként, hatalmasként viseli és másokat szolgálknak, alacsonyabbrendűeknek kezel.

3. A szabadságszerető ember a maga vagy más munkája értékének a leszállítását, emberi kiuzsorázását, vagyoni vagy hatalmi helyzet kihasználását, s egyáltalán semmiféle kizsákmányolást nem tűr, magát vagy mást a maga igazából, világos jogából, megszolgált követeléséből semmiféle erőszakkal, megfélemlítéssel, rábeszéléssel, fortélyal kiforgatni nem engedi.

4. A szabadságszerető ember örökös a maga és minden ember egzisztenciájának a szabad és biztosított volta felett, illetéktelen vagy önkényes behatástól való mentessége jogvédelemmel és garanciákkal ellátottsága felett.

5. A szabadságszerető ember szüntelenül szem előtt tartja, hogy az emberi szabadság és az emberi méltóság egy és oszthatatlan és az egyik ember ellen akár társadalmi helyzete, akár származása, akár neme vagy kora címén elkövetett minden sérelem mindenki más szabadságát, méltóságát is veszélyezteti: ezért az emberi szabadság minden korlátozása, önkényes letartó-

tatás, fogvatartás, egyéni vagy hatósági hatalmaskodás, s az emberi méltóság mindenféle megalázása ellen azonnal együttesen, de ha az rögtön nem lehetséges, magában is fellép.

6. A szabadságszerető ember gyűlöletben, egyesületben, munkaközösségben vagy bármiféle közösségben éppenúgy, mint a magánéletben önkényeskedést, akarnokoskodást, magánérdek illetéktelen érvényesítését, visszaélést, köz becsapását, közakarát meghamisítását, s mindenféle fenyegetést és terrorizálást nem tűr, minden ilyen ellen saját maga azonnal felszólal és más tisztességes emberekkel összefog, az erőszakosan érvényesülni próbálókat, tekintet nélkül arra, hogy kire és mire hivatkoznak, leleplezi és meghátrálásra kényszeríti, tisztában lévén azzal, hogy minden ilyennek az érvényesülése csakis a tisztességes emberek kényelmessége és megfélemlíthetősége miatt lehetséges.

7. A szabadságszerető ember semmiféle anyagi visszaélést vagy panamát el nem hallgat, sem elfedezni nem segít, bármilyen hatalmas embert kell is ezzel lelepleznie.

8. A szabadságszerető ember minden közügyben meggyőződése szerint vall színt: fenyegetéstől meg nem ijed, hízélgésnek be nem dől, s szavazatát vagy aláírását semmi pénzért vagy előnyért el nem adja.

9. A szabadságszerető ember minden felismert közérdek ügyében kezdeményezőleg lép fel, minden közérdekű szövetkezésben vagy mozgalomban tehetsége szerint munkájával és adományával részt vesz s igyekszik azt győzelemre segíteni, tisztában lévén azzal, hogy a közügyek elhanyagoltsága vagy méltatlan emberek kezébe való kerülése egyedül a tisztességes emberek kezdemé-

nyezésének hiánya és közéleti bátortalansága miatt történik.

10. A szabadságszerető ember bízik a közösség erejében, az emberek többségének tisztességében és abban, hogy ezt elengedő bátorsággal és igyekezettel érvényre is lehet juttatni, ezért a maga példájával, minden rosszsziszteműség elleni együttes és eredményes fellépéssel és minden jóhiszeműség számára a bizalom előlegezésével erősíti maga körül a közösségben és a tisztességes szándék győzelemre vihethetőségében való hitet.

Wass Albert: Levél (6)

Én nem tudom, meddig marad ez így:
évekig-e? Vagy évtizedekig?
atomjaira robban-e a föld is,
míg a pokolból ember születik?
De tudok egyet: gyűlölet tövise
nem virágzott még békét soha.
Haramiának a lopott földél
zsákmánya lehet csak, nem otthona.
S valahol messze innen van egy Isten.
Világoknak Ura és seregeknek!
Ki várja búsan és türelmesen
csordulását véres serlegeknek.
Míg eljön majd az Ítéletnek napja
s beteljesednek rendre az Idők.
És lesz igazság, hűség, becsület
és tisztesség az Úr színe előtt.
És megméretik majd súlya szerint
külön-külön az embernek fia.
És pelyvaként hull szét a semmibe,
kit arra ítél majdan a szita.
Ne félj apám. Ha űzött életünk
ma utak árkában is kanyarog:
az igazságot aranykönyvbe írva
megőrzik odafönt az angyalok.
És léssen egyszer fényes jel az égen!
És ítélet tétetik, igazán!
Megrendülnek az egék eresztéki...!
és akkor majd... hazamegyünk, apám.

Eddig lévays vallástanárként ismeretek, akik kapcsolatot tartanak a gimnáziummal. Most arról szólnak a hírek, hogy az Egyházkerület ifjúsági referense lettél. Közben Miskolc-Pereces lelkipásztora vagy. Hogyan tudsz e három szerepnek megfelelni, három területen eleget tenni kötelezettségeidnek?

Az a három tulajdonképpen négy, hiszen a legfontosabbat, a családot nem is említetted. Függetlenül a számoktól, nyilvánvaló, hogy ennyi mindent nem lehet egyszerre tisztességesen csinálni, és nem is gondoltam egy percig sem, hogy próbálkoznom kellene vele. Miskolc-Pereces és a lelkészség adott, nagyon jól egymásra találtunk a gyülekezettel, annak ellenére, hogy hivatalosan kényszermegoldásnak indult a dolog. Rögtön hozzá kell azonban tennem, hogy az első pillanattól kezdve érezhető volt, hogy szó sincs sem az én részemről, sem az ő részükről semmiféle kényszerességek. Hogy értsd, amikor a vallástanárság lehetőségével megkerestek a kiinduló koncepció az volt, hogy mellette egy kis miskolci gyülekezetben kell ellátni a szolgálatokat, ahol egy önálló lelkészi státusz megteremtésének kicsi a valószínűsége. Így vállaltuk el, és nemcsak én, hanem más vallástanár is, a kettős szolgálatot, úgyhogy ezt a kettőséget – már csak „hivatalból” is – bírnom kell. Ebben a családom türelme és szeretete a legfontosabb támasz, de nem szeretnék sem a feleségem, sem a gyermekeim túróképességével visszaélni. Így harmadik szerepet – ahogy fogalmaztad – nem vállalok. Július 1-től csakugyan a Tiszáninneni Református Egyházkerület ifjúsági referense leszek, de a Lévyt és a vallástanárság ehhez köthető részét egy időre szüneteltetem. Egy csoportom marad, hogy ne veszítsem el azt az egészséges kontrollt és kritikát, amit ezek a szenzációs kamaszok jelentenek, de az eredeti tervnél maradván két dolog fut

párhuzamosan, hasonlóan az előző négy évhez. Csak most nem a Lévyba rohanok be reggel 7:30-ra, hanem a Kossuth 17-be.

Mit jelent az, hogy valaki egyházkerületi ifjúsági referens? A lelkipásztorok gyülekezeteikben gondozzák az ifjakat, az iskolákban elérhető a hitoktatás, vannak református gimnáziumaink. Miért van szükség tehát arra, hogy valaki ifjúsági referensként dolgozzon?

Ez a történet nem velem kezdődött el, hiszen eddig is volt ifjúsági referens, ez a feladatkör az egyetemi lelkészségbe volt integrálva. Hála Istennek a feladatok és a kihívások az Egyetemi Lelkészség területén sokasodtak, így ebben az új ciklusban döntött úgy a Kerület Elnöksége, hogy ezzel nem terhelni tovább az Egyetemi Lelkészt, és létrehoz egy új státuszt, amire én meghívást kaptam. A másik oldala az a történetnek, hogy amióta fiatalokkal foglalkozom, gyakran találkozom azzal a megrázó képpel, hogy sok gyülekezetben a fiatalok nincsenek jelen sem aktívan, sem passzívan, és ez alól csak nagyon kevés gyülekezet a kivétel. Pedig most dől el, hogy 20-30 év múlva kik ülnek majd az istentiszteleteinken, kikből lesznek presbiterek, és még sorolhatnám. Ebben a kérdés-

ben közösen kellene előre lépünk. Igazad van, az ifjúsági munka mindig helyi, és nem is feladatom átvenni a lelkipásztorok és ifjúsági csoportok helyi szervezését. De hogy minden segítséget megadjak nekik, amit a lehetőségeim megengednek, hogy központi rendezvényeket szervezzünk nekik, hogy képzéseket indítsunk be, hogy kidolgozzunk egy olyan átfogó koncepciót és programot, amely gyülekezet közelben tartja ezeket a fiatalokat, az talán már feladatom lehet. Nagyon sok ötlet van a Kerület fiatalokkal ténylegesen foglalkozó lelkipásztorainak a fejében, vannak jó gyakorlatok, ezeket összeszedni, közös nevezőre hozni, az álmokból valamit megvalósítani igazi kihívás nekem és nekik is. Ugyanakkor azért ne legyenek illúzióink. A református gimnáziumokba járó diákjaink többsége nem tart élő kapcsolatot a gyülekezetével, a hitoktatás szenved, a gyerekek egyre kezelhetlenebbek, és sok lelkésznek nincsen igazán eszköze arra, hogy mit lehetne kezdeni a fiatalokkal. Talán lehet nekik segíteni, hogy a jó szándék jó eszközökkel társulva szakmailag és emberileg is profi ifjúságnevelő programmá, és nem utolsó sorban gyülekezeti utánpótlást nevelő programmá

MISZSIÓ

álljon össze. Hogy ehhez én keltek-e, majd a következő években kiderül.

Azt is meg kell hogy kérdezzem – és úgy vélem, ez sokakat foglalkoztató kérdés –, ha nem Csomós Józsefnek hívnának, mint édesapádat, akkor is ezen a területen munkálkodnál, ebben a státuszban dolgoznál?

Már vártam a kérdést, de nyilván sokaknak ez a legizgalmasabb része ennek az egésznek, ezért hadd legyen nagyon őszinte. Apát nem választunk, Isten ősi rendjében ez így van kitalálva, nem véletlenül. Püspököt választunk, azt pedig nem én, hanem a gyülekezetek, ha még jól emlékszem a választási törvényünkre. De ha választhattam volna apát, akkor is őt választottam volna. Ha nem Csomós Józsefnek hívnak, nyilván nem azok az adottságaim lennének, amiket kaptam és örököltem a szüleimtől. Amik talán alkalmassá tesznek arra, hogy fiatalokkal foglalkozzam. Tudom, a kérdés nem erre vonatkozott, de az a fele sohasem érdekelt. Akinek Püspökfóbiája van, az úgyis azt gondol, amit akar, ezzel azonban megtanultam együtt élni. Már a teológián is volt, aki tisztelt, szeretett és elfogadott, vagy éppen ki nem állhatott azért, aki vagyok. És volt, aki már az idézett fóbia miatt „csak” a Püspök fiát látta bennem. Ha jól vizsgáztam azért volt, mert Püspök az apám. Ha rosszul, akkor azért, mert Püspök az apám. Részvétem az ilyen embereknek, eddig sem ők tolták előre az egyház szekerét. Az pedig, hogy egyre több hazai és nemzetközi ifjúsági konferenciára hívnak meg előadni, vagy hogy felkérést kaptam erre az új feladatra, talán jelzi, nem pusztán a nevem az érték, hanem minden más is, ami mögötte van. De kérdezd meg a diákjaimat. Azt hiszem, ők őszintén megmondják, mennyit érek. Nekik a nevek semmit sem jelentenek.

Mit tudsz felajánlani a lelkipásztoroknak, hogyan lesz érzékelhető a munkád gyülekezeteinkben? Hiszen minden egyházi munkának végső soron (és egyben első renden) a gyülekezeteket kell szolgálnia.

A már korábban említett dolgokon kívül a végső cél az lenne, hogy egy olyan koncepciót dolgozhassunk ki a lelkipásztorokkal közösen, amely segít nekik megtalálni a fiataljaikat, segít velük kapcsolatot tartani, segít, hogy ezek a kamaszok jól érez-

hessék magukat a gyülekezeteikben. Ezen belül rendszeres konferenciák szervezése, különböző képzések elindítása és koordinálása, ifjúsági munkához segédanyagok szerkesztése, és természetesen a gyülekezetek igényeinek figyelembe vételével olyan programok szervezése, amelyek a helyi céloknak és ifjúsági misszióknak megfelelnek. Idővel szeretnék minden gyülekezetet végiglátogatni, a jó ötleteket és gyakorlatokat közkinccsé tenni, ifjúsági közösségeket összekötni, hogy egymást segíthessék, Kerületi Ifjúsági Zenekart létrehozni, segítő csoportokba szervezni az elkötelezett fiatalokat, akik segíthetnek már vagy még alvó fiatalokat a gyülekezetben felébreszteni, a miskolci középiskolákban a hitoktatás kérdését megoldani... amint látod, sok minden van, maga a feladatkör is formálódik, és ebben várom az ötleteket vagy a javaslatokat.

Milyen nehézségekre számíthat, és mit tekintene sikeresnek?

A nehézségek közül egy olyan van, ami reális veszélyt jelent, ez pedig az érdektelenség. Nagyon nehéz ma megszólítani bárkit is, különösen a fiataljainkat. Tele vannak kudarcokkal, rossz tapasztalatokkal, nem nekik való terheket cipelnek, és sokszor az Egyház is érdektelen velük kapcsolatban. Néha összekeverjük a célt az eszközzel, és ezért maradnak érintetlenek a fiataljaink, gondolj csak a konfirmációra, ahol a tradíció győz, minden normalitással szemben, aztán csodálkozunk, hova is lesznek a fiataljaink.

Sikernek? Nagyon az elején vagyok, de azért van egy furcsa kép előttem: egy fiatalokkal és lelkipásztorokkal tele lévő stadion, ahol az éneklés után, amikor elcsendesedik a zenekar, több ezren imádkoznak együtt, közös célokért, Krisztus ügyéért, aztán szétoszlik a tömeg, és a fiatalok hazamennek, a saját gyülekezeteikbe, ahol jól érzik magukat, és újabb és újabb fiatalokat szólítanak meg, hogy legyenek Krisztus tanítványai. Ebben a vízióban nekem nincs is sikerem, remélem Krisztusnak annál több lesz, és ha ebben használni tud, akkor jó döntés volt vállalni azt, ami előttem áll.

(A beszélgetést készítette:
Barnóczki Anita)

KÖNYÖRGÉS A SZENTLÉLEKHEZ Angelus Silesius verse

Szentlélek! Fő jó! Szent neved
Borítsa lángba szívemet!
Tüzednek édes lángja fennen
Lobogjon vígan én felettem.
Ébresszen bennem szent kegyed
Szerelmes, élő, nagy hitet!

Világíts át, Te, drága Fény,
Nehogy sötétben haljak én.
Te szent árnyékod hűvösítsen,
Hogy idegen tűz ne hevítsen.
Szívemnek kertje élni fog,
Ha hull rá égi harmatod.

Fő Vigasz, várom jöttödet,
Csókold életre lelkemet.
Ajándékaid, mint a tenger,
S Nélküled koldus csak az ember.
Itt van szívemnek kelyhe, Te
Pünkösöd borával töltsd tele!

Add, ha parancsod megjelen,
Katonaként én megtegyem.
Te jó tanácsod hadd vezessen,
Különböztessék jól, helyesen.
Szent értelmeket ha adod:
Felismerem akaratom.

Arany folyam vagy, Bölcsesség,
Szerelmed csókja bennem ég,
És így a szívem tudja, érez:
Milyen jó vagy Te és mily édes.
Szemem mindig csak Rád tapad:
Igazság Lelke csak Te vagy!

Megígérted, jó Jézusom:
E vendéget én megkapom.
A szívem várja vágyva, halkan,
Őt várja ez az üres barlang.
Boldog lesz, majd ha áldva jó:
Örökre nálam marad Ő!

Fordította: Szénási Sándor

F élénk és mégis kíváncsi gyermekarcok. Meghallgatásra vágyó édesanyák. Készséges intézetvezető lelkipásztorok. Disszertációt írok, a Bostoni Egyetem Teológiai Karán.

Még ma is elevenen él bennem az Egyesült Államokban eltöltött hét esztendő, amelynek jelentős részét tették ki a doktori tanulmányok. Istentől ajándékba kaptott esztendők voltak ezek, amelyekkel igyekeztem jól sáfárkodni. Már az elindulás is különleges volt. A Sárospataki Református Teológiai Akadémia első öt évének elvégzése után zsinati ösztöndíj keretében egy esztendőt az Egyesült Államokban tölthettem, a Louisville-i Presbiteriánus Teológián, ahol mesterfokozatot szereztem. Itt szólított meg az egyik tanárom, aki tanulmányi eredményeimet és dolgozataimat látva arra biztatott, hogy vágjak bele a doktori tanulmányokba is. Felajánlotta, hogy mindenben segít. És valóban: Isten ezen a csodálatos emberen, Dr. Dianne Reistrofferen keresztül, mindent előkészített számomra ahhoz, hogy a segédlelkészi év után visszatérhessek az Egyesült Államokba és elkezdhessem tanulmányaimat a Bostoni Egyetemen.

Nagy várakozással és örömmel vágtam neki a hosszú útnak. Amikor aztán megérkeztem, egyáltalán nem olyan volt Boston, amilyennek elképzeltem. Egy olyan városba csöpentem bele, ahol számos nemzetiség és számos vallás képviseltette magát, ami Louisvillében nem volt ennyire jellemző. Isten számomra elkészített ajándékai lassan, de biztosan bontakoztak ki ebben a gyönyörű, európai jegyeket magán viselő, óceánparti városban, ahol először olyan idegennek és magányosnak éreztem magam. Hamarosan otthonra találtam egy, a Park Street Church nevet viselő gyülekezetben, amely valóságos oázisá és egyfajta „horgonnyá” vált a számos vallási irányzat és eszmerendszer sodrásában, amivel lépten-nyomon szembetaláltam magam. Itt voltam gyülekezeti tag, gyermekmunkás, barát, és négy ízben egy afrikai országban, Ghánában gyermekek között szolgáló missziós csoport tagja.

Hamarosan a ház, ahol számos külföldi diákkal laktam együtt, is otthonommá vált. Megtanultam jó éjszakát kívánni és megköszönni valamit koreaiul, kínaiul, spanyolul és a kambodzsai khmer nyelven is. De a legnagyobb ajándék a soknyelvű diáksereg közepette mégis az volt, hogy segíthettem egy kambodzsai édesanyának, Sodaly-nak gondot viselni az akkor kétéves kisfiáról, Robertről. Sokáig emlékezni fogok a kis Roberttel töltött öt esztendőre, és arra a két hétre, amit családjuk kedves meghívásából tölthettem Kambodzsában. A legemlékezetesebbek a kisfiú szavai közül mégis ezek maradnak: „Ha te nem jöttél volna, most nem ismerném Istent.”

A gyermekek iránti szeretetem hamarosan a kórház világába is bevezetett. Voltam önkéntes

gyermekfoglalkoztató a Bostoni Gyermekkorházban, aki a műtetre váró gyermekek figyelmét igyekezett lekötöni. Voltam kórházlelkész, aki az emberi élet legmagányosabb, legkétségbeejtőbb, legmegrázóbb, máskor pedig legörömtelibb pillanataiban osztott örömben és bánatban Isten küldöttként, az Evangélium hírnökeként. Álltam újszülött kiságya mellett, aki túl korán érkezett e földi világra, fogtam gyermekét gyászoló édesanya kezét, és együtt virrasztottam végig az éjszakát egy életmentő műtéten áteső beteg hozzátartozóival. Fesztettem lila ajándékszívet egy halálos kórban szenvedő kislányra, és imádkoztam a szánkóbalesetben deréktől lefelé lebénuló tinédzserrel az ő szavait: „Bocsáss meg, Istenem!” Isten ajándékai voltak ezek a pillanatok is, amelyek, bár sokszor úgy tűnt, a halálról szóltak, de mégis az életéről és Isten örömben és bánatban közösséget vállaló szeretetéről tettek tanúbizonyságot. Hogy a sokszor szomorú arcokra mosolyt csaljak, még a kórházi bohóc „mesterség” csinját-bínját is igyekeztem elsajátítani. Kórházi bohóc „karrierem” során ébredtem rá, hogy a játékoság és a tu-

Bobócként egy kedves kis indiai baráttal, Alimennel

dományosság nagyon jól kiegészítik egymást.

Ennek a felismerésnek azért is nagyon örültem, mert a tudományos munka is fontos részét képezte az Egyesült Államokban töltött éveimnek. A doktori tanulmányok részeként egy disszertációt írtam, amiben igyekeztem gyakorlati témát feldolgozni: Milyenek látják Istent azok a gyermekek, akik alkoholizmussal küzdő családokban élnek? Avagy: Az iszákos apák gyermekeinek istenképe – tanulmány magyar keresztyén kontextusban.

Ezt a témát egyrészt azért választottam, mert tanulmányaim során rájöttem, hogy nagyon szeretek gyermekekkel foglalkozni, és szerettem volna még több tartalommal, hozzáértéssel megtölteni azokat a találkozásokat gyermekekkel, amiket Isten elkészített és elkészít. Másrészt úgy gondolom, az alkoholizmus sok család problémája nemcsak hazánkban, de a világ más országaiban is. A dolgozatomat azzal a reménységgel írtam, hogy más nemzetiségű teológusok, lelkipásztorok, vagy egyéb gyermekekkel foglalkozó hivatásbeliek is kézbe veszik majd, s így végül nemcsak a magyar, de a világ más országaiban élő gyermekeknek is hasznára válhat tanulmányom. Témaválasztásom harmadik oka az, hogy nem találtam olyan szakirodalmat sem Magyarországon, sem az Egyesült Államokban, amely konkrétan foglalkozna ezzel a kérdéssel. Bár a szülők alkoholizmusának a gyermekekre gyakorolt testi és érzelmi hatásáról számos mű áll az olvasó rendelkezésére, arról nem találtam anyagot, hogy a gyermek Istentől kialakuló képét befolyásolja-e és ha igen, hogyan befolyásolja a szülők alkoholizmusa.

Dolgozatomban a gyermek hitének fejlődését vizsgáló, Magyarországon is ismert pszichológus, James W. Fowler Stages of Faith (A hit fokozatai) című művét vettem alapul, amelyben a szerző életkorok szerint jellemzi a gyermek hitének alakulását. Ezen belül is a kisiskolás korra, a hat-tíz éves korosztályra irányult a figyelmem. Céлом az volt, hogy a Fowler által a hat-tíz éves gyermekek hitfejlődéséről elmondottakat összehasonlítsam magyar,

A diplomaosztó ünnepség után Dr. Dianne Reistrofferrel, Dale P. Andrews-zal és Kathy Angjivel

alkoholizmussal küszködő családok hat-tíz éves gyermekeinek Istentől alkotott képével. Nem volt könnyű gyermekekkel találkozni, akikkel elbeszélgethettem volna, de Isten végül elvezetett a Lorántffy Zsuzsanna Református Kismamaházba és a Zempléni Református Egyházmegye Átmeneti Anyaotthonába. Az intézményvezetők, nagytiszteletű Gálné Ács Mária és nagytiszteletű Elek Gabriella, akikre maig is hálás szívvel gondolok segítségükért, éppen annyi gyermekkel és édesanyjával tudták a beszélgetéseket előkészíteni, amennyi a disszertációhoz szükséges volt.

Dolgozatomban anyagát a szakirodalmon túl az édesanyjakkal és 12 gyermekkel történő beszélgetések alkották, akiknek őszinteségét, titkokat is feltárni merő bátorságát ezúton is köszönöm. A gyermekekkel a beszélgetés megkönnyítésére két rajz elkészítése is feladat volt. A gyermekekkel folytatott beszélgetések három fő téma köré csoportosultak: (1) Isten a képzeletben és a világban, (2) Isten a mindennapjaimban, (3) Isten a lelki/vallási életben. A beszélgetések és a rajzok azt mutatták, hogy ezek a gyerekek pozitív és negatív, többnyire emberi tulajdonságokkal jellemzik Istent. Isten számukra egyrészt gondoskodó, megértő, szerető, védelmező, odafigyelő, és a szükségleteiket kielégítő lény, amiből valószínűleg az édesanyjukkal való pozitív kapcsolatukra következtethetünk. De Isten megközelíthetetlen, büntető, haragos, rémisztő lény is, aki nem válaszol, nem érti meg a gyermeket és nincs jelen a gyermek életében, szükségében. Ezek a negatív tulajdonsá-

gok valószínűleg a gyermekek alkoholproblémával küzdő édesapjukról kialakult képét tükrözik.

Dolgozatomban eredményei három lényeges feladat felismerésére és végzésére buzdítják egyházunk tagjait azoknak a gyermekeknek az elérése érdekében, akiknek családjában alkoholproblémával élők vannak. Az egyik fontos küldetésünk az, hogy találjuk meg ezeket a családokat, és ismerjük fel, hogy nemcsak a gyermeknek, de az egész családnak szüksége van segítségre. Másodszor, mivel a megkérdezett gyermekek többsége roma származású volt, a dolgozat rávilágított egyházunk küldetésére roma származású testvéreink felé. A megkérdezett gyermekek válaszaiból az derült ki, hogy fontosnak tartják az istentisztelet liturgiáját és a vallási szimbólumokat. Úgy gondolják, hogy a templomban vagy a hittanórán találkozhatnak Istennel/Jézussal és hogy Isten/Jézus valóban ott van ezeken az összejöveteleken. A templomi/hittanórai alkalmakon több dolog is megragadja a figyelmüket: az imádság, az Isten Igéjéből való felolvasás, a mások szolgálata, a játék és a beszélgetések hitbeli és egyéb kérdésekről. Harmadszor, az hogy a megkérdezett gyermekek fontosnak tartják a beszélgetéseket a templomi/hittanórai alkalmakon, lelkigondozói feladatunkra mutat rá azok között a gyermekek között is, akik ott vannak a hittanórán vagy a templomban. A tanítás mellett feladatunk itt olyan alkalmak tartása is, ahol a gyermek, függetlenül családi háttérétől, megoszthatja problémáit, mert az ilyen közeg az alkoholizmussal küzdő szülő gyermekét is hozzásegítheti ahhoz, hogy kitarja szívét.

Disszertációm nem teljes és igazából csak ízelítőt adhat abból, mennyire szép és fontos feladat jobban feltérképezni, hogyan befolyásolhatja a szülők alkoholizmusa gyermekeik istenképét. Ugyanis csak családi háttérüket, életüket jobban megértve válhatunk, mint Pál apostol „zsidóknak zsidóvá,” „erőtleneknek erőtlenné,” és gyermekeknek gyermekké, hogy „minden módon” megtartsuk őket. (1Kor. 9:20,22)

Dr. Farkas Edina

Szikszay György: A keresztyén embernek imádkozni kell, amikor szegénységben él

(Keresztyéni tanítások és imádságok; 1786, részletek)

A szegénység nagy teher, és nem kis kísértés. Mert aki szegény, azt lenézik, magára hagyják, sok szükség és nélkülözés terheli. Nagy munkával és tördéssel kell annak keresni a maga és hozzátartozói mindennapi eledelét és öltözetét. Sok tördése után is sokszor szűkölködik, ruhátlankodik és így kénytelen búsongani: Mit együnk? Mit igyunk? És mivel ruházkodjunk? Sokszor szorul másra, sokszor kell alázatosan a gazdagabbakhoz fordulnia, akiktől mégis sokszor kevély, könyörület nélküli feleletet kap. De ami sokkal keservesebb, az is sokszor megesik, hogy a szegény emberben olyan gondolatok támadnak, hogy ő az égben is megvetett...

Nem azért vagy szegénységben, mert Isten meggyűlölt, vagy megvetett téged... Gyűlölte-e, megvetette-e Jóbót, mikor az minden javától megfosztatott és utolsó szegénységre jutott? Kétségkívül nem gyűlölte és nem vetette meg. Gyűlölte-e, megvetette-e Lázárt, mikor az nemcsak olyan szegény éhező volt, hogy a gazdag asztaláról lehulló morzsákért esedezett, hanem olyan fékélyes is, hogy az ebek nyalták sebeit... Sőt, hogy többet ne említsek: gyűlölte-e, megvetette-e Jézust, mikor olyan nagy szegénységben volt, hogy nem volt hová fejét lehajtania... Te sem gondolkodhatsz tehát úgy, szegénységben élő keresztyén, hogy szegénységed azért van, mert Isten gyűlöl és megvet téged...

A szegénységnek nincs semmi akadálya. Ez nem köti a világhoz az embert, sőt inkább megutáltatja azt; nem teszi felfuvalkodottá az embert, sőt inkább megalázza; nem felejteti el az emberrel az Istent, sőt inkább vonja és kapcsolja Hozzá...

De a földi életre nézve is gondja van Istennek a szegényre, és jó akarattal viseltetik iránta. Nem hagy erről kételkedni Isten beszédének sok bizonyossága. Az Úr nem feledkezik el a szegények kiáltásáról... Nem veti meg és nem utálja meg a szegény nyomorúságát és nem rejti el az Ő orcáját tőle...

...Soha ne békétlenkedj Isten igazsága ellen, hanem nyugodj meg akaratában és elégedj meg azzal az állapottal, amibe helyezett, tudva, hogy ő azt ítélte jónak számodra. Soha ne nyúlj tilalmas eszközökhöz állapotod megváltoztatására, mint lopás, csalárdság stb., hanem Istent féld. Dolgozz, munkálkodj mindennapi eleded és ruházatod megszerzésére. Bíz Istentben! Ha ő az égi madarakat eltartja, ha a mező virágait ruházza, nem sokkal inkább téged... Imádkozz!

Garai Gábor: Példázat a szeretetről

A szeretetet szét kell osztani az emberek között – hogy el ne fogyjon.

Azért teszel félre egy maroknyi kovászt, hogy kenyeret kelessz és süss belőle, s azzal egész háznépéd jóllakassad.

Ha nem őrzöl meg egy kevés kovászt utoljára dagasztott kenyeredből, tékozlásod bélyegét éget homlokodra, és sorra elhagynak híveid.

utolsó falás kenyered akár tűzbe is vetheted; ha kovászt ég el, éhenvész házőrző kutyád is.

Ha nem adsz - vagy nem kérsz cserébe kovászkodért - kovászt, s a szomszédod is így tesz, egész országok elnéptelenednek.

(Persze, a kovászt se mindent keleszt meg, ha sárba gyúrod, abból nem kenyér lesz: nem osztja szét s nem őrzi meg magát.)

A szeretetet szét kell osztani, mert természete szerint oszthatatlan; mikor már másnak nem jut, magadnak sem marad belőle.

A Sárospataki Református Gimnázium államosítás előtti utolsó vallástanárára: Kalydy Miklósról emlékezünk

Sokszor megtapasztalta élete során ennek az Igének az igazságát Kalydy Miklós lelkipásztor, a Sárospataki Református Főiskola teológus hallgatója, majd széniora – tisztségéből adódóan –, a sárospataki Ifjúsági Közlöny főszerkesztője.

Sorsa, pályája összeforrt Patakcal. Annak ellenére, hogy nem sok időt tölthetett itt, a pataki évek meghatározóak voltak. A történelem vihara éppúgy megtépázta személyes életútját, mint a Sárospataki Főiskoláét. A Felvidékről kiutasított lelkészként kerül vissza Sárospatakra. A Főiskola Igazgatótanácsa 1948. július 5-én egyhangúlag választotta meg a gimnázium vallástanárának.

„Tudjuk, hogy érzi annak a roppant nagy feladatnak és felelősségnek súlyát, mely reá, mint vallástanárra nehezedik, itt Patakon, egyházkerületünk egyetlen iskolájában.” (idézet dr. Urbán Barna közígazgató 1948. szeptember 21-én, a köziskolai széki gyűlésen elhangzott üdvözlő szavaiból)

A vallástanári feladatok mellett 1950. augusztus 1-jétől a Lorántffy Zsuzsanna Leányinternátus igazgatójának választják hat évre. A főiskolán jellemző volt a családias, szeretetteljes légkör. (Olyannyira, hogy adott esetben torta sült a születésnapra, folt került a szakadt nadrágra, stb.) Jó volt itt tanárnak és diák-

nak lenni egyaránt. A tanár-diák, tanár-szülő kapcsolatokból életre szóló barátságok születtek. A pataki diákság fogalom!

Az 1951. augusztus 31-i sárospataki kollégiumi jegyzőkönyv tanúsága szerint az intézmény elveszti főiskolai rangját, kollégium lesz: „...megváltozott formában és szervezetben, szerényebb keretekben továbbra is szolgálni fogja Krisztus szent ügyét és azokat a tisztas hagyományokat, amelyek kollégiumunk lelkét alkották századokon át...”

Kalydy Miklós lelkes odaadással végzi a rábízott feladatokat. Ez a pár év, mélyen bevésődő emlékekkel teli, de a történelem által rövidre szabott időszak. 1952-ben a gimnázium is állami irányítás alá kerül. Kalydy Miklós és családja életében is gyökeres változást hoz az államosítás.

A pataki éveket közel 30 éves gyülekezeti szolgálat követi Tiszaszederkényben (később Leninváros!, majd Tiszaújváros) és két szórványban. Gyülekezeti

lelkipásztorként is nagyon fontosnak tartja az iskolai vallásoktatást és a gyermek-istentisztelet gyakorlását. Szederkényi szolgálata idején két fiatalot indít el a lelkész-pályán.

„Mind azt a terhet, gondot, amit hordoznom kellett, csak úgy tudtam hordozni, hogy az Igén keresztül Isten erősített.”

Hála Istennek, még megérhettem, és örülhettem annak, hogy Patak újra a „mienk”! Sajnos hiába jön a díszes meghívó 1990-ben a Gimnázium, majd 1992-ben a Teológiai Akadémia tanévnyitó ünnepségére, gyengesége miatt már nem tud ezeken az alkalmon részt venni.

Felesége, egész életében hűséges segítőtársa a mai napig kapja a leveleket, képeslapokat és érdeklődő telefonokat a régi gyülekezeti tagoktól, az egykori hála tanítványoktól. Sokan tisztelték és szerették. Temetése 15 évvel ezelőtt, 1994. január 28-án volt a miskolci Deszkatemplomból.

Hosszan tartó betegségét panasz nélkül viselte. A mindennapi igeolvasás és ima után az utolsó napokban is maga mondta az áldást:

„A Te áldó és megszentelő kegyelmed legyen és maradjon ve-lünk most és minden időben.

Tarts meg minket a hitben, az állandó reménységben és a szolgáló szeretetben. Ámen.”

Sz. M.

Kálvin külseje és jelleme

Kálvin középtermetű, vékony növésű és sovány testalkatú volt. Haja fekete, arcszíne haloványbarna, homloka magasas és oly szabású, mely vasakaratot s ellenállhatatlan elszántságot mutatott; orra szabályos és finom metszésű, szemei feketék s átható tűzzel ragyogók. ... Ruházatában egyáltalában nem fényűző, de mindenkor tiszta; – étkezésében igen egyszerű volt, és sok éveken keresztül naponként csak egyszer evett.

Emlékező tehetsége csudával határos erejű vala. Akit egyszer meglátott, ha csak néhány percre is, azt évek múlva bizton megismerte; – ha a diktálást néhány órára félbe kellett hagynia, folytatni képes volt azt minden figyelmeztetés nélkül, azon eszménél vagy szónál, amelyen elhagyta. – Ítélete és tanácsa bármi ügyben tiszta, határozott és szabatos. Ki utasítását követte, az ritkán csalatkozott. Az ékes szólást és cifrabeszédet megvetette; keveset és egyszerűen beszélt, s noha jelleme komoly és tekintélyes, társalgási körben mégis nyájas és gyöngéd magaviseletű volt, s az emberi gyarlóságokat szívesen eltűrte, de a bűnnek nem hízelt soha. Sőt a hízelkedést, tettetést, aljasságot, különösen közügyek mezején oly határozottan gyűlölte és ostromozta, mint amennyire szerette az igazmondást, egyszerűséget és őszinteséget. Már természeti hajlamánál fogva indulatos kedélyű volt, amit növelt sok munkával terhelt élete is; haragját azonban mégis legtöbbször képes volt mérsékelni.

Szóljunk még egy pár szót Kálvinról mint íróról. ... Kálvin a mi korunk fogalmái szerint nem volt ékesen szóló és ékesen író. De hogyha az igazságokról való benső meggyőződés az ékesen szólásnak legfőbb feltétele, akkor Kálvinnál ékesebben szólót nem mutathat fel a világirodalom. A tárgy tiszta felfogása, szabatos,

világos előadása, könnyű és mégis vaskemény logika; ott, ahol kell, emelkedett és lángoló lélek jellemzik műveit, a legegyszerűbb levelektől a legnagyobbyszerű tudományos szerzeményekig. Latin nyelven oly tisztán és izléseesen írt, hogy művei a római irodalom legvirágzóbb korának remekműveivel kiállják a versenyt. Nemzeti nyelvére, a franciára s annak stílusára nézve római katolikus írók is korszakot alkotó nagy reformátornak tartják. Nagy igazság az éppen Kálvinra nézve is, hogy a stílus maga az ember. Ő nagy volt mint ember és reformátor; nagy volt mint író is. Igen számos egyházi beszédei közül alig írt le egy-kettőt előre, hanem szabadon, minden írásbeli előkészület nélkül mondotta el azokat, s gyorsírók írták le ajkairól. Nem készült írásban még teológiai s különösen írásmagyarázati tanári előadásaihoz sem. Mindig volt leckéjén két-három gyors írnok, ki előadásait leírta, s ő azokat, mielőtt kiadta volna, gondosan végignézte. Az olyan rendkívüli érzérő, csudálatos emlékezőtehetség, nyugodt kedély s alapos tárgyismeret és folyékony, szabatos előadás, mint a Kálviné volt, nem is szükségelte a tüzetes írásbeli előkészületet, amire különben ideje sem volt.

Kálvin házassága

A strassburgi reformátorok mindnyájan családos életet éltek, s baráti részvétellel óhajtották, hogy Kálvin is házasságra lépjen. Ettől ő maga sem volt idegen, midőn anyagi helyzete és életnyugalma egy kissé biztosabb lett. De vajon milyen lehetett azon nő, kit Kálvin élettársául kíván? Megírja ő maga Farelhez: „Ne felejtse el, hogy mit kívánok én életem társától! Nem tartozom azon szerelmes bohók közé, kiket ha egyszer a szép arc elvakított, szerelmesüknek még bűneit is hízélgéssel magasztalják. Engem csupán annak szépsége vonz, aki szemérmes, engedelmes és nem kevély, ki takarékos, béketűrő, s reám gondot viselni hajlandó.” Nemsokára ajánlottak is Kálvinnak barátai egy magas rangú, művelt és gazdag ifjú német hölgyet, kit legközelebbi rokonai is igen szívesen adtak volna hozzá. Azonban Kálvin németül, a hölgy pedig franciául nem tudván, s emellett még Kálvin a maga elveihez és helyzetéhez képest a hölgy magas rangjának és gazdagságának lehetséges veszélyeitől is tartott, s emiatt a házasság elmaradt. Ő egy szerény, tiszta erkölcsű, valódi lelkésznek keresett. És ilyet talált is végre, barátainak közbenjárására egy strassburgi ifjú, szép, művelt és jámbor özvegyben, De Bure Idelette-ben 1540-

ben. Idelette egy oly anabaptistának, Storder Jánosnak özvegye volt, kit éppen Kálvin térített meg. A menyegző 1540-ben szeptember hóban tartatott meg, némi ünnepélyességgel, amennyiben azon több helvét gyülekezetek képviselői megjelentek.

Kálvint a házasság csak kilenc évig boldogítja. Három gyermekkel áldatának meg, de ezek mind elhaltak kicsiny korukban. „Avagy nincs-e nekem sok ezer szülöttem szerteszét a keresztényiségben?” – vizsgálta magát Kálvin.

(forrás: Révész Imre, *Kálvin élete és a kálvinizmus*. Debrecen, 1909)

Idelette de Bure

Könyvajánló

Megjelent **Kolumbán Zoltán**, kerületünkben sok évet szolgált lelkipásztor életrajzi írása „**Én is éltem**” címmel. A könyvet a szerző szavaival ajánljuk Olvasóinknak:

Kolumbán Zoltán ny. lelkipásztor vagyok. Kétévi segédlelkészség, hét évi beosztott lelkészség után huszonhét évig szolgáltam a Kazincbarcika-felsői gyülekezetben. Tizenegy évvel ezelőtt, hatvan éves koromban agyvérzés ért. Gyógyulgatva, agyam karbantartása végett minden nap írtam egy gépelt oldalt. Írásaimból, lelkipásztor barátom biztatására, könyvek születtek. Legutóbbi írásom „Én is éltem” címmel jelent meg. Önéletírásomat tartalmazza ez a könyv. Történelmi időket éltem meg. Gyermekeveimtől nyugdíjba vonulásomig rendszerek, az egyházban püspökök váltották egymást. Mondhatnám színek és évek egymásutánját éltem meg. Ezek adják a könyv háttérét. Az előtérben pedig egy kisgyermek, egy ifjú beérése látható. Bizonyossága annak, hogy Isten miként formálja az ember életét. Tényfeltáró írás! Történelmi tények valósága tárul elénk, melyekkel egyet lehet érteni, de lehet vitázni is.

Isten segítségével és Székely örökségem derűjével írtam könyvemet! KZ.

A könyv iránt érdeklődni lehet Kolumbán Zoltán nyugalmazott lelkipásztornál: KAZINCBARCIKA Budai Nagy Antal u. 7. 3700 06-48-310-270 kolumbanlelkesz@gmail.com

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia pót alkalmassági vizsgát hirdet a Teológia- és Katekéta-lelkipásztori munkatárs szakra.

Jelentkezés határideje:

2009. augusztus 21.

Pót alkalmassági vizsga

Teológia szakon - 2009. augusztus 29. de. 11 órától

Pót alkalmassági vizsga

Katekéta-lelkipásztori munkatárs szakon - 2009. augusztus 29. de. 9 órától.

A jelentkezéssel kapcsolatos kérdésekben az
SRTA honlapjának (www.srta.hu) „felvételizőknek” szóló menüpontja
ad tájékoztatást, valamint további információ kérhető
az alábbi elérhetőségeken:

Sárospataki Református Teológiai Akadémia

3950 Sárospatak,

Rákóczi út 1.

Tel: +36-47-312-947

E-mail: dekania@srta.hu

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Európa Rádió Miskolc 90,4 Mhz
Európa Rádió Záhony 90,4 Mhz
Európa Rádió Mezőkövesd 102,1 Mhz
Európa Rádió Kisújszállás 103,2 Mhz
Európa Rádió Nyíregyháza 100,5 Mhz

Hallgassák új frekvenciáinkon is adásainkat!

Szeretettel ajánljuk kedves hallgatóink figyelmébe az Európa Rádió új internetes oldalát is, ahol élőben hallgathatják rádióműsorainkat, híreinket és a rádióval kapcsolatos egyéb információkat is találhatnak.

www.euradio.hu

Látogassa Ön is rendszeresen a Tiszáninneni Református Egyházkerület honlapját, ossza meg gyülekezete, közössége eseményeit, ajánlja programjait a világháló nagyközönségének, írja meg gondolatait egyházkerületünket érintő témákban!

www.tirek.hu

**Üdvözöljük a
Tiszáninneni
Református
Egyházkerület
honlapján!**

Egyszerű hírküldési lehetőséggel, változatos fórumtémákkal, friss információkkal várjuk látogatóinkat!